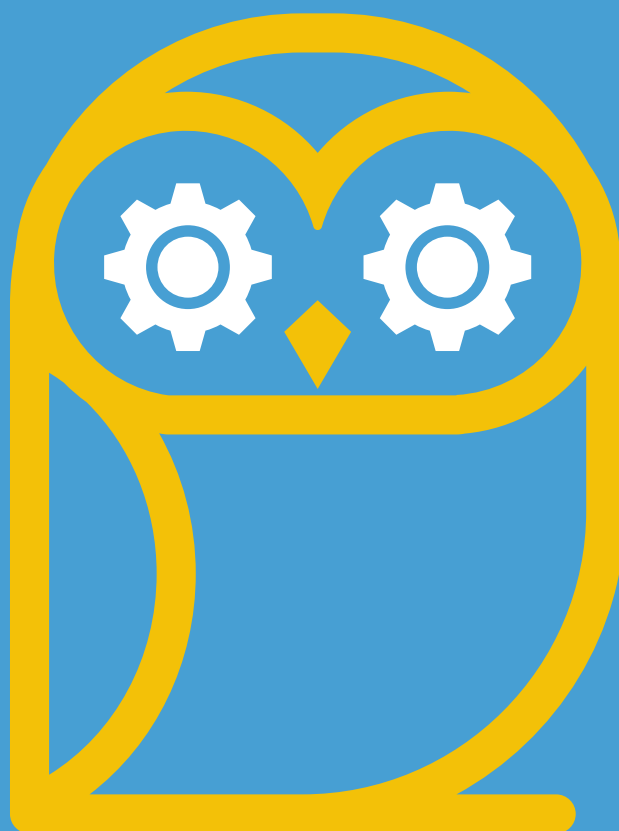

No 158

Ιούλιος – Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2017

—
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πολλά παιδιά στερούνται το φαγητό, το καθαρό νερό, τα εμβόλια και την ασφάλεια. Δεν έχουν την ευκαιρία **να μεγαλώσουν υγιή και γερά.**
Η υποστήριξή σας θα κάνει το αδύνατο, δυνατό.

Νονός
της UNICEF

UNICEF/Schierbrucker

Γίνετε σήμερα **Νονός της UNICEF**, ένας ισχυρός κρίκος στην αλυσίδα αγάπης και αλληλεγγύης, αλλά κι ένας πολύτιμος συνοδοιπόρος στο ταξίδι προσφοράς και ανθρωπισμού, με μια μηνιαία δωρεά σας.

Συμπληρώστε την αίτηση και **στηρίξτε το έργο της UNICEF** για όλα τα ευάλωτα παιδιά στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας **www.unicef.gr** ή καλέστε σήμερα κιόλας στο **801 500 12345**

Θα γίνω **Νονός** της UNICEF

Επιθυμώ να συμμετέχω στο πρόγραμμα Νονός της UNICEF και να δίνω κάθε μήνα:

20€   15€   10€   Άλλο:.....

Τα προσωπικά μου στοιχεία είναι τα ακόλουθα:

Επώνυμο: ..... Όνομα: .....

Διεύθυνση: ..... Πόλη: ..... ΤΚ: .....

Τηλέφ. Σταθερό: ..... Τηλέφ. Κινητό: .....

Επάγγελμα ..... E-Mail .....

Θα καταθέτω τη μηνιαία δωρεά μου

Μέσω πιστωτικής/χρεωστικής κάρτας

MASTERCARD   VISA   DEBIT

AMEX   DINERS

Αριθμός Κάρτας:

Ημερ. Λήξης: /   CVV:

Μέσω Πάγιας Εντολής από τον τραπεζικό μου λογαριασμό (Θα σας σταλεί σχετική αίτηση/εξουσιοδότηση)

Συμπληρώστε την αίτηση και ταχυδρομήστε τη στην παρακάτω διεύθυνση:

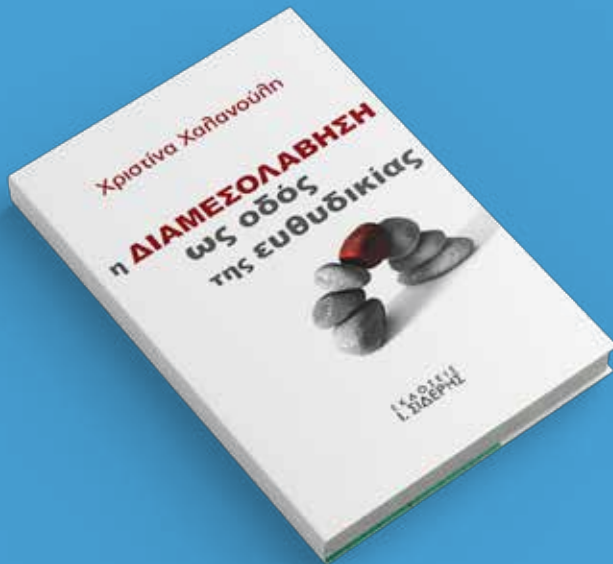
Ελληνική Εθνική Επιτροπή UNICEF

Ανδρ. Δημητρίου 8 & Τζων Κένεντυ 37, 161 21 Καισαριανή, Τηλ. 210 72 55 555, Fax 210 72 52 555,

www.unicef.gr www.facebook.com/unicef.gr twitter.com/unicefgreece

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΧΑΛΑΝΟΥΛΗ

Η ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΩΣ ΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΥΘΥΔΙΚΙΑΣ

Το βιβλίο αυτό αποτελεί την πρώτη προσπάθεια εφαρμογής στην ελληνική έννομη τάξη του θεσμού της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών που εισήχθη με τον Ν.3898/2010, δηλαδή της διαμεσολάβησης. Η καινοτομία του πονήματος έγκειται στο γεγονός ότι ενώ καταπιάνεται αρχικά με την ενδελεχή περιγραφή της έννοιας της διαμεσολάβησης, υπογραμμίζοντας τα οφέλη και τις δυνατότητές της μέσα από την ανάλυση του ισχύοντος σχετικού κανονιστικού πλαισίου, το δεύτερο μέρος επιχειρεί ακριβώς την απόδειξη της δυνατότητας της πρακτικής εφαρμογής της διαμεσολάβησης.

Οι βασικές κατηγορίες επιλέχθηκαν ο Ν. 3869/2010, και άρα η απόδειξη της δυνατότητας σύνδεσης της ουσιαστικής επίλυσης της υπερχρέωσης με τη διαμεσολάβηση, δηλαδή με την επιλογή μιας εναλλακτικής και κυρίως γρήγορης και μη δαπανηρής μεθόδου επίλυσης της διαφοράς. Ειδικότερα αναλύεται και η περίπτωση της εφαρμογής της διαμεσολάβησης στο ζήτημα των επιχειρηματικών ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Στη συνέχεια η μελέτη εκτείνεται και αναλύει διεξοδικά και άλλα πεδία, στα οποία μπορεί να συμβάλει η διαμεσολάβηση. Πιο συγκεκριμένα, αρχικά παρουσιάζεται η εικόνα του θεσμού στα άλλα ευρωπαϊκά κράτη-μέλη, όπως αυτή εξελίχθηκε κανονιστικά ύστερα από την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Υπό το πρίσμα αυτό εξετάζεται και η εδραίωση του θεσμού του διαλόγου τόσο στις σχέσεις μεταξύ κράτους και πολίτη (διοικητικό δίκαιο) όσο και σε αυτές μεταξύ ιδιωτών στο πλαίσιο της δράσης συγκεκριμένων Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών, όπως είναι ο Συνήγορος του Πολίτη, ο Συνήγορος του Καταναλωτή και η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων. Επιπλέον υπογραμμίζεται ιδιαίτερα ότι η διαμεσολάβηση ως θεσμός εισήχθη εμμέσως ή έστω κάποια βασικά χαρακτηριστικά της και σε άλλα κανονιστικά κείμενα της κατοπινής περιόδου, όπως είναι για παράδειγμα ο Ν. 4013/2011, στο μέρος που τροποποιεί τα άρθρα 99 επ. του Πτωχευτικού Κώδικα (Ν. 3588/2007), όπου γίνεται ρητή αναφορά στον εν λόγω θεσμό.

Τέλος στο τρίτο μέρος επιχειρείται για πρώτη φορά η κωδικοποίηση, δηλαδή η παρουσίαση σε ένα ενιαίο κείμενο όλων των σχετικών νόμων, προκειμένου ο αναγνώστης να ανατρέχει άμεσα και γρήγορα στις ισχύουσες διατάξεις.

Η ανάγκη άμεσης, αποτελεσματικής και ουσιαστικής λύσης αποτυπώνεται στο σύνολο των προαναφερθέντων νόμων. Η διαμεσολάβηση ως οδός της ευθυδικίας προσπαθεί να καταδείξει ότι αυτού του είδους το διέξοδο προσφέρει ανυπερθέτως η διαμεσολάβηση.

Εκδόσεις Ι. Σιδέρης

ISBN: 960-08-0769-8

Σελίδες: 544

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ιούλιος – Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2017

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β. ΚΟΛΛΙΑΣ,
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ο.Ε.Ε.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ Ο.Ε.Ε.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΜΑΥΡΙΔΟΥ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΜΑΡΙΑ ΒΟΥΡΓΑΝΑ
ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΝΩΤΗΣ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΤΗΛ. 213-21.41.800

e-mail: press@oe-e.gr

f [facebook.com/oikonepim](https://www.facebook.com/oikonepim)

t twitter.com/oikonepim

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 12-14, 10563

ΤΗΛ. 213-21.41.800, FAX: 210-52.27.300

www.oe-e.gr

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΤΗΛ.: 213-21.41.866

ART DIRECTION

Φετάνης Ιωάννης

[behance.net/fetanisioannis](https://www.behance.net/fetanisioannis)

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΣΕΙΣ ΑΡΘΡΩΝ

Φετάνης Ιωάννης

[behance.net/fetanisioannis](https://www.behance.net/fetanisioannis)

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΓΡΑΦΟΠΡΙΝΤ ΑΒΕΕ

ΑΙΜΩΝΟΣ 71 & ΚΡΕΟΝΤΟΣ,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΤΗΛ.: 210 5144160, FAX: 210 5142366

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση,
αναπαραγωγή ή μετάδοση με οποιοδήποτε
οπτικοακουστικό μέσο όλου ή μέρους του
περιοδικού χωρίς την έγγραφη άδεια
του εκδότη

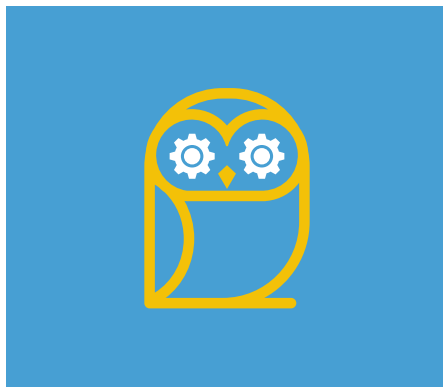
8

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Του Κωνσταντίνου Κόλλια

Αρθρογραφία

18

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Του Νικολάου Β. Γεωργόπουλου

Αρθρογραφία

24

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Του Βασίλη Κέφη

Αρθρογραφία

12

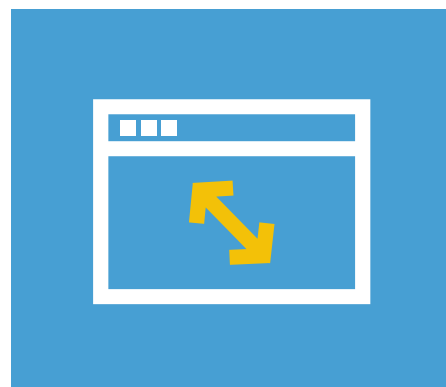
ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

ΣΥΣΤΗΜΑ ΘΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Του Θεόδωρου Φορτσάκη

Αρθρογραφία

26

ΝΑ ΜΗΝ ΥΠΟΤΑΧΘΕΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Του Παντελή Τέντε

Αρθρογραφία

14

ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άννα Διαμαντοπούλου

Συνέντευξη

28

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ Η ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑ;

Της Βενετίας Κουσία

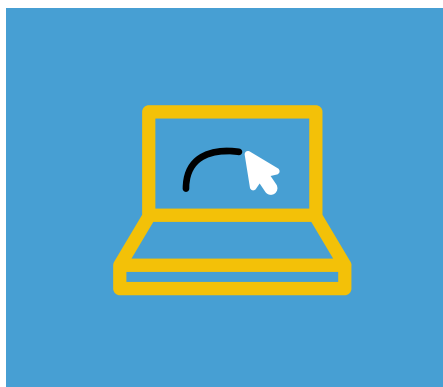
Αρθρογραφία

10

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ: ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΥΛΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Του Στέλιου Ράλλη

Αρθρογραφία

20

Η ΑΝΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Του Αχιλλέα Ζαπράνη

Αρθρογραφία

30

Δείκτες Οικονομίας

Δείκτες

16

ΑΝΑΔΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Της Μαρίας Καραμεσίνη

Αρθρογραφία

22

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Του Νικολάου Ηρειώτη

Αρθρογραφία

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

— Ο ρόλος της εκπαίδευσης ειδικά στις μέρες μας που η χώρα προσπαθεί να βγει από τη χειρότερη οικονομική και κοινωνική κρίση της μεταπολεμικής ιστορίας της είναι ιδιαίτερα σημαντικός.

Η εκπαίδευση είναι παράγοντας που θα βοηθήσει στην οικοδόμηση μιας νέας, ισχυρότερης και υγιούς παραγωγικής βάσης. Κυρίως όμως είναι το μέσο για την καλλιέργεια μιας νέας κουλτούρας για την οικονομική ανάπτυξη.

— Τα «Οικονομικά Χρονικά» στο νέο τεύχος αναδεικνύουν το ρόλο της εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας και την ανάπτυξη της οικονομίας.

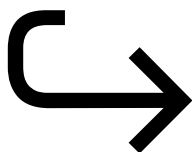
— Οι αρθρογράφοι, επισημαίνουν τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα στη σχέση μεταξύ εκπαίδευσης και οικονομίας στη χώρα προτείνοντας λύσεις για να σταματήσει η διαρροή ταλαντούχων νέων ανθρώπων στο εξωτερικό και να περιοριστεί η ανασφάλεια που αισθάνεται η νέα γενιά για το αύριο.

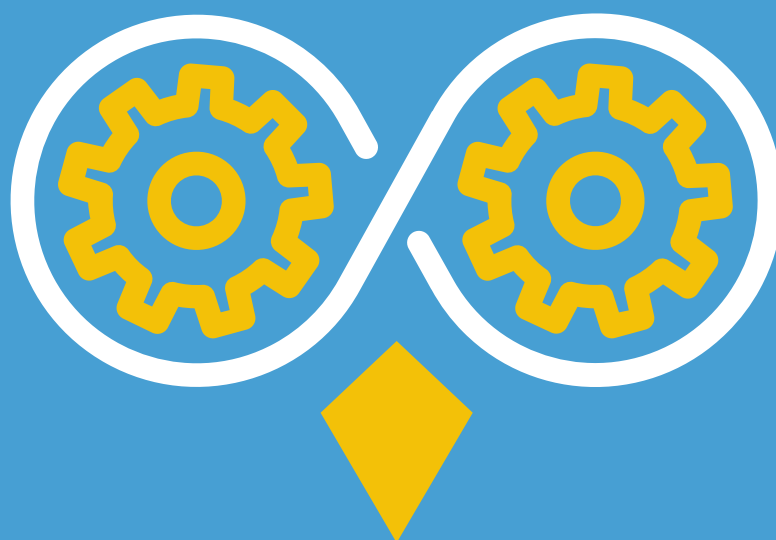
— Είναι γεγονός ότι στις ηλικίες κάτω των 25 ετών η Ελλάδα κατέχει πρωτοφανές ρεκόρ ανεργίας, γύρω στο 45%. Η αποκοπή της ελληνικής εκπαίδευσης από την αγορά εργασίας αποτελεί μία από τις μεγάλες αιτίες που ένας στους δυο νέους πτυχιούχους δεν μπορεί να βρει εργασία.

— Στο πλαίσιο αυτό, οι αρθρογράφοι επι-

σημαίνουν στα «Οικονομικά Χρονικά» ότι είναι επιβεβλημένο να δοθεί έμφαση στην βελτίωση της ποιότητας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, με τη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού συστήματος που θα στοχεύει στη διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων, με ικανότητα ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του σύγχρονου κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος.

— Η μόρφωση και η επαγγελματική κατάρτιση είναι η βάση της ευημερίας στη χώρα μας, η τύχη της οποίας καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο με τον οποίο καλλιεργούνται, ενισχύονται και αξιοποιούνται οι δεξιότητες των ανθρώπων και κυρίως της νέας γενιάς.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ένα από τα βασικά ζητούμενα για τη χώρα στην προσπάθειά της τόσο να βγει από την κρίση, όσο και να επιστρέψει σε σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης, είναι η σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος και ειδικά της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

Αυτό, που δεν έχουμε κάνει επαρκώς και συνολικά (παρά μόνο αποσπασματικά) τα τελευταία χρόνια, είναι να φροντίσουμε για αυτή τη σύνδεση με μακροπρόθεσμες πολιτικές και δράσεις.

Το γεγονός ότι - σύμφωνα με έρευνα - το 53% των φοιτητών κατευθύνεται σε αντικείμενα σπουδών και κλάδους, που δεν συμβάλλουν στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας, ενώ, την ίδια ώρα, σε έναν τομέα αιχμής, όπως η πληροφορική, εξακολουθεί να κατευθύνεται πολύ μικρό ποσοστό, μόλις το 4% των φοιτητών, καταδεικνύει το πρόβλημα με τον πλέον χαρακτηριστικό τρόπο.

Τα ίδια στοιχεία δείχνουν ότι, αν και η ανεργία βρίσκεται πάνω από το 20%, το 77% των εργοδοτών δηλώνει ότι δυσκολεύεται να βρει το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό. Κι αυτό, γιατί η Ελλάδα έχει το υψηλότερο ποσοστό εργαζομένων (26%) με υπερβάλλοντα προσόντα, αλλά μόλις το 55% έχει προσόντα εναρμονισμένα με τις ανάγκες της αγοράς.

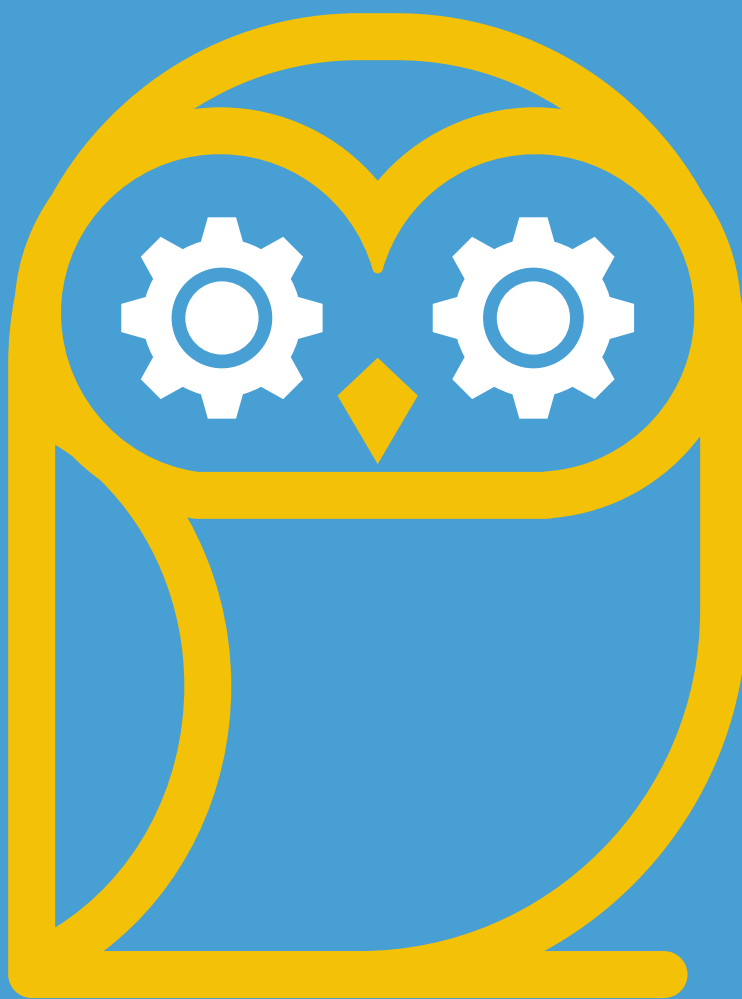
Το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος διαδραματίζει ρόλο κλειδί σε αυτό το θέμα και μπορεί να διευρύνει ακόμα περισσότερο τις παρεμβάσεις του.

Με μία σειρά πρωτοβουλιών, σε συνεργασία με τα Υπουργεία Εργασίας και Παιδείας, το Ο.Ε.Ε. επιδιώκει να βάλει το δικό του λιθαράκι, ώστε η έξοδος των νέων από τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα να τους δίνει τη δυνατότητα άμεσης αξιοποίησης της γνώσης, που έχουν ήδη κατακτήσει κατά τη φοίτησή τους.

Του Κωνσταντίνου Κόλλια
Πρόεδρου του Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ: ΕΝΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΥΛΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Του Στέλιου Ράλλη
Γενικού Γραμματέα
Ψηφιακής Πολιτικής

— Η ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων στο πλαίσιο όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη της οικονομίας, σε ένα περιβάλλον άκρως ανταγωνιστικό, σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

— Πολλώ δε μάλλον που μπορεί να αποτελέσει –σε συνδυασμό και με άλλες δράσεις– τον πυλώνα για την αντιστροφή του κλίματος στην επιχειρηματικότητα, στη δημόσια Διοίκηση και στην οικονομία, συνολικά.

Στην τρέχουσα Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική (ΕΨΣ) για την περίοδο 2016-2021, προσδιορίζονται 7 τομείς παρέμβασης και συγκεκριμένες δράσεις σε αυτούς. Οι τομείς παρέμβασης αφορούν:

Στην ανάπτυξη και ενίσχυση των εθνικών υποδομών και δικτύων για τη στήριξη των ψηφιακών τεχνολογιών, στην επιτάχυνση της ψηφιοποίησης της οικονομίας, στην ενίσχυση του εγχώριου τομέα των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, στον ψηφιακό εγγραμματισμό του ανθρώπινου δυναμικού, στην ψηφιοποίηση της λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, στη διάχυση των ωφελειών της ψηφιακής οικονομίας σε όλη την κοινωνία, στην ασφάλεια των δικτύων και την προστασία της ιδιωτικότητας.

— Η Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής, επιταχύνει ήδη την προώθηση και ολοκλή-

ρωση των συγκεκριμένων δράσεων εκμεταλλευόμενη δημόσιους και κοινοτικούς πόρους.

— Προτάσσουμε την συγκεκριμένη αναγκαιότητα ως επιβεβλημένη, με βάση και το δεδομένο ότι η χώρα μας διαθέτει το πλεονέκτημα ενός ικανοποιητικού αριθμού πτυχιούχων θετικών επιστημών, τεχνολογίας, μηχανικής και μαθηματικών (STEM) με αυξητική μάλιστα πορεία, κατά τα τελευταία χρόνια.

— Η διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνεται και από την έκθεση του World Economic Forum για την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα το 2017, σύμφωνα με την οποία η Ελλάδα κατέχει παγκοσμίως τη 10η θέση σε διαθεσιμότητα επιστημόνων και μηχανικών.

— Είναι επομένως ανεπίτρεπτο, στη χώρα μας, να καταγράφεται χαμηλό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων του πληθυσμού, γεγονός που δρα ως τροχοπέδη για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας. Ας σημειώσουμε ότι το 46% του πληθυσμού έχει τουλάχιστον βασικό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων, έναντι 56% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, ενώ μόλις το 1,2% του εργατικού δυναμικού εξειδικεύεται στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών

— Στο πλαίσιο αυτό, προωθούμε τη συνεργασία ακαδημαϊκών φορέων για το σχεδιασμό μαζικών ανοιχτών διαδικτυακών μαθημάτων (Massive Open Online Courses, MOOC) σε θέ-

“

Η ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων στην εκπαίδευση, δεν αποτελεί μόνο βασικό εργαλείο για την ανάπτυξη της οικονομίας αλλά και υποχρέωση της Πολιτείας προς τη νέα γενιά αλλά και το σύνολο των πολιτών.

ματα ψηφιακής τεχνολογίας, προγράμματα ετήσιας πρακτικής άσκησης (internship) στη δημόσια διοίκηση για πτυχιούχους τεχνολογικής κατάρτισης, κύκλους σεμιναρίων πάνω σε ψηφιακές τεχνολογίες και δεξιότητες με τομεακό χαρακτήρα καθώς και προγράμματα κατάρτισης στη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Όλα τα μαθήματα θα πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα πιστοποίησης των πολιτών σε ψηφιακές τεχνολογίες.

— Σε σχέση με τις ψηφιακές δεξιότητες, ήδη βρίσκεται σε στάδιο υλοποίησης πρόγραμμα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την κατάρτιση άνεργων νέων, ηλικίας 25-29 ετών, σε ειδικότητες του κλάδου Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και την

προώθησή τους στην αγορά εργασίας.

— Η ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων στην εκπαίδευση, δεν αποτελεί μόνο βασικό εργαλείο για την ανάπτυξη της οικονομίας αλλά και υποχρέωση της Πολιτείας προς τη νέα γενιά αλλά και το σύνολο των πολιτών.

— Γιατί η κοινωνία, οφείλει με δημόσια ευθύνη, έλεγχο και παρέμβαση να προσφέρει ίσες ευκαιρίες προς τους πολίτες και στο πλαίσιο αυτό, δεν θα μπορούσε η ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων στην εκπαίδευση, να μην αποτελεί έναν από τους βασικούς μας στόχους και έναν από τους σημαντικότερους τομείς δράσης της ΓΤ Ψηφιακής Πολιτικής.

— Ένας πολίτης είναι πραγματικά ελεύθερος, μόνο όταν έχει ανεμπόδιστη πρόσβαση στη γνώση, στην πληροφορία και στην ενημέρωση.

— Μία οικονομία έχει πραγματική ανάπτυξη μόνο όταν οι βάσεις πάνω στις οποίες στηρίζεται είναι υγιείς και ο στρατηγικός σχεδιασμός μακροπρόθεσμος, ρεαλιστικός και ανταποκρινόμενος στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας μας, που είναι πολλά.

— Μία ανάπτυξη είναι βιώσιμη και δίκαιη μόνο όταν υπηρετεί τον άνθρωπο, τα δικαιώματα και τις ανάγκες του.

— Σε αυτά τα τρία τελευταία σημεία, βρίσκεται και η ουσιαστική ιδεολογική και πολιτική μας αντιπαράθεση με τους οικονομικούς παράγοντες και τις πολιτικές δυνάμεις που οδήγησαν τη χώρα στη σημερινή κατάσταση.

ΜΕΓΑΛΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΘΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Του Θεόδωρου Φορτσάκη
Καθηγητή Νομικής Σχ. Αθηνών
π. Πρύτανης του Ε.Κ. Π.Α.
Βουλευτή Επικρατείας ΝΔ

— Πριν λίγους μήνες δημοσιεύθηκε μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα έκθεση του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τη συμμετοχή και άλλων οργανισμών, με θέμα «Εκπαίδευση, επιχειρηματικότητα και απασχόληση: Ζητείται προσέγγιση». Εκεί αποτυπώνεται γλαφυρά ένα κοινό «μυστικό» στην Ελλάδα της κρίσης. Η σχέση μεταξύ εκπαίδευσης και οικονομίας στη Χώρα μας είναι ουσιαστικά ανύπαρκτη. Είναι μια μεγάλη αλήθεια που βιώνουν επώδυνα ιδίως οι νέοι κάτω των 25 ετών. Σε αυτές τις ηλικίες η Ελλάδα κατέχει πρωτοφανές ρεκόρ ανεργίας, γύρω στο 45%. Η αποκοπή της ελληνικής εκπαίδευσης από την αγορά εργασίας αποτελεί μία από τις μεγάλες αιτίες που μας έχουν οδηγήσει στον πάτο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απασχόληση των πτυχιούχων νέων. Ειδικότερα, 1 στους 2 νέους πτυχιούχους δεν μπορεί να βρει εργασία.

— Τι επισημαίνει ειδικότερα η προαναφερθείσα έκθεση; Μεταξύ άλλων, ότι:

- Μόνο το 47% των αποφοίτων των ελληνικών πανεπιστημίων διαθέτει σπουδές που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της εγχώριας και της διεθνούς αγοράς εργασίας.

- Το 76% των νέων δεν έχει πραγματοποιήσει κανένα είδος πρακτικής άσκησης.

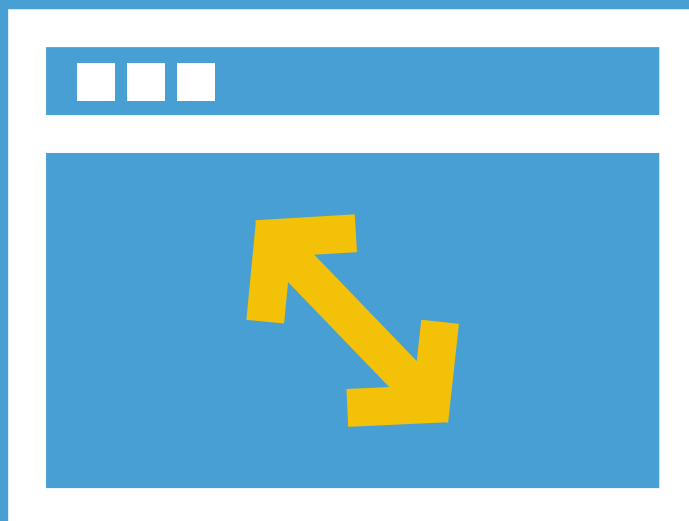
- Το 77% των εργοδοτών δυσκολεύεται να βρει το κατάλληλο προσωπικό, παρά

την εκρηκτική ανεργία.

— Ως προς το τελευταίο σκέλος, ποια είναι η γνώμη εκπροσώπων μεγάλων εταιρειών για την ποιότητα των σπουδών των υποψήφιων εργαζομένων; Παραπονούνται για απαρχαιωμένες γνώσεις των νέων, για κακή σχέση τους με την τεχνολογία, για κατοχή μόνο θεωρητικών γνώσεων, για έλλειψη της απαιτούμενης εξειδίκευσης, για κακή γνώση αγγλικών, για έλλειψη κοινωνικών δεξιοτήτων και για πολλά άλλα. Το πρόβλημα γίνεται αντιληπτό και από τους νέους, καθώς το 82% πιστεύει ότι η εκπαίδευσή τους είναι ανεπαρκής για εύρεση εργασίας.

— Η ανατροπή αυτής της κατάστασης απαιτεί άρδην μεταβολή του εκπαιδευτικού συστήματός μας για τη σύνδεσή του με την οικονομία. Αυτό ήδη από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Και βέβαια η τριτοβάθμια εκπαίδευση πρέπει επιτέλους να διαδραματίσει πρωτεύοντα ρόλο για πρόσβαση στην αγορά εργασίας, παρέχοντας όχι μόνο θεωρητικές γνώσεις, αλλά και τις αναγκαίες επαγγελματικές δεξιότητες. Σε αυτή την κατεύθυνση πρέπει να ληφθούν υπόψη δύο δεδομένα:

- Ζούμε σε μια εποχή όπου οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας είναι ραγδαίες λόγω της ψηφιακής επανάστασης, που ήδη τη διαδέχεται η επανάσταση της ρομποτικής. Νέα επαγγέλματα εμφανίζονται. Παλαιά

“

Η αποκοπή της ελληνικής εκπαίδευσης από την αγορά εργασίας αποτελεί μία από τις μεγάλες αιτίες που μας έχουν οδηγήσει στον πάτο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απασχόληση των πτυχιούχων νέων.

επαγγέλματα μεταβάλλονται σημαντικά ή εξαφανίζονται.

- Η διάρκεια ζωής του εκάστοτε επαγγέλματος έχει μειωθεί σημαντικά. Δεν γνωρίζουμε τι επιφυλάσσει το μέλλον.

Το μοντέλο της απόκτησης γνώσης εφάπαξ και της άσκησης ενός μόνο επαγγέλματος δια βίου τείνει προς εξαφάνιση. Χρειάζεται, λοιπόν, διαρκής επαφή με το εκπαιδευτικό σύστημα.

Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνω:

- Ριζική αναδιάρθρωση του Λυκείου με ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Δημιουργία νέου Επαγγελματικού Λυκείου όπου κυριαρχεί η διασύνδεση με την αγορά εργασίας μέσω και μεγάλης διάρκειας πρακτικής μαθητείας σε επιχειρήσεις, με βάση ειδική σύμβαση. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το 2014-2015 φοιτούσαν στο Λύκειο και σε επαγγελματικές σχολές περίπου 337.000 μαθητές. Οι μισοί τουλάχιστον από αυτούς πρέπει σταδιακά να οδηγηθούν στο νέο Επαγγελματικό Λύκειο, κατά την πρακτική άλλων ευρωπαϊκών κρατών. Έτσι θα ενισχυθεί ο δεσμός εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας, αλλά και θα αποσυμφορηθεί η ζήτηση για πανεπιστημιακές σπουδές.

- Ριζική αναδιάρθρωση του πανεπιστημίου ως προς την οργάνωση των σπουδών. Δημιουργία δύο αυτοτελών κύκλων σπουδών, ενός γενικού και ενός ειδικού. Ο

γενικός, εκτενής κύκλος σπουδών παρέχει θεμέλια για την άσκηση ευρέως φάσματος επαγγελματών. Ο ειδικός, σύντομος κύκλος σπουδών προσφέρει στη συνέχεια την αναγκαία εξειδίκευση.

- Ριζική αναδιάρθρωση της δια βίου μάθησης για διαρκή επιμόρφωση αποφοίτων του Επαγγελματικού Λυκείου, αλλά και των πανεπιστημίων.

— Σήμερα, διανύουμε την 8η χρονιά αυστηρής δημοσιονομικής επιτήρησης. Επείγει η αναπτυξιακή μεγέθυνση της Χώρας μας. Εδώ η εκπαίδευση έχει βαρύνοντα ρόλο. Ας τολμήσουμε, λοιπόν, τις μεγάλες αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημά μας για την απαραίτητη διασύνδεσή του με την οικονομία και την αγορά. Πρωτίστως για χάρη της νέας γενιάς.

ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Τόλμη και βούληση για μια γενναία παρέμβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα συνιστά η πρόεδρος του Δικτύου για την Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη, ιδρυτικό στέλεχος της Ώρας Αποφάσεων και πρώην υπουργός Παιδείας, Άννα Διαμαντοπούλου.

Σε συνέντευξή της, στα «Οικονομικά Χρονικά» η κα Διαμαντοπούλου υπογραμμίζει ότι ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση της παρεχόμενης παιδείας σε όλες τις βαθμίδες αποτελεί σήμερα την απόλυτη εθνική αναγκαιότητα. Για τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, επισημαίνει ότι χρειάζεται οργάνωση των Πανεπιστημίων με εξωστρέφεια, αξιοκρατία, καινοτομία, σύνδεση με τις απαιτήσεις της οικονομίας και της παραγωγής.

Συνέντευξη της
Άννας Διαμαντοπούλου
Ιδρυτικό στέλεχος
της Ώρας Αποφάσεων
& π. υπουργού Παιδείας

— Ποιες παρεμβάσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα πιστεύετε ότι θα απέδιδαν αποτελεσματικότερα την σύνδεση της εκπαίδευσης με την σύγχρονη αγορά εργασίας;

Κατ' αρχήν απαιτείται ορθή ανάγνωση των σύγχρονων αναγκών και συνθηκών στην αγορά εργασίας, μακριά από ιδεοληψίες και παρωχημένες προσεγγίσεις του παρελθόντος. Χρειάζεται οργάνωση των Πανεπιστημίων με εξωστρέφεια, αξιοκρατία, καινοτομία, σύνδεση με τις απαιτήσεις της οικονομίας και της παραγωγής. Απαιτείται αυτό που κυριαρχεί στις περισσότερες ανεπτυγμένες οικονομίες της Ευρώπης και του κόσμου, ενίσχυση της Τεχνικής Εκπαίδευσης και ανατροπής ενός στρεβλού και αντιπαραγωγικού μοντέλου που έχει επικρατήσει στην χώρα μας τα τελευταία χρόνια, είτε κρατώντας πολλούς νέους μακριά από τους κρισιμότερους τομείς της αγοράς, είτε στέλνοντας τους μαζικά στο εξωτερικό. Κατά τη διάρκεια της θητείας μου είχαμε εκπονήσει ολοκληρωμένη μελέτη για κάθε επαγγελματικό και τεχνολογικό λύκειο της χώρας (ανθρώπινο δυναμικό-εξοπλισμός – υποδομές) και είχαμε έτοιμο νομοσχέδιο που έγινε σε συνεργασία με Γερμανούς και Ελβετούς εμπειρογνώμονες, με πρόβλεψη για τετραετή επαγγελματική εκπαίδευση και μαθητεία, το οποίο δεν κατατέθηκε λόγω των

ραγδαίων τότε πολιτικών εξελίξεων.

— Παρ' όλα αυτά οι περισσότερες αλλαγές και νομοθετικές παρεμβάσεις περιορίζονται στα Πανεπιστήμια και στο σύστημα των πανελληνίων εξετάσεων. Με ποιο τρόπο μπορεί να επιτευχθεί αυτή η «αλλαγή μοντέλου»;

Το έχω αναφέρει κι άλλες φορές, πως η πιο εύκολη δημοσιότητα για έναν υπουργό Παιδείας είναι η οποιαδήποτε αναφορά του στο σύστημα των πανελληνίων εξετάσεων. Θα συνόψιζα τις αναγκαίες παρεμβάσεις σε τέσσερις κρίσιμους τομείς που τέμνουν της εκπαίδευση κάθετα σε όλες τις βαθμίδες, ξεκινώντας από τα τρία πρωτεύοντα «Α»:

- Αξιολόγηση – Αξιοκρατία – Αποκομματικοποίηση: από την επιλογή των διευθυντών σχολείων μέχρι την εκλογή πρυτάνεων, από την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου των σχολείων μέχρι τα τμήματα των ΑΕΙ, οι διαδικασίες πρέπει να είναι αξιοκρατικές και να βασίζονται σε αντικειμενικές αξιολογήσεις με στόχους και κριτήρια.

- Αποκέντρωση: Το υπουργείο Παιδείας πρέπει να διατηρήσει αμιγώς επιτελικό ρόλο σχεδιασμού πολιτικών, ενώ η εφαρμογή τους πρέπει να αποκεντρωθεί σε όλες τις βαθμίδες.

- Ελευθερία: Σε όλες τις βαθμίδες πρέπει να

“

Μια γενναία παρέμβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί σήμερα την απόλυτη εθνική αναγκαιότητα.

αποδεχτούμε την ελευθερία στη σκέψη και τη δημιουργία και τον σεβασμό των κανόνων στις πράξεις και τις συμπεριφορές. Πρέπει να υπηρετήσουμε τη βασική αρχή του σεβασμού των θεσμών της δημοκρατίας, του δημόσιου σχολείου και πανεπιστημίου, της δημόσιας περιουσίας και του δημόσιου χώρου.

- Σωστή διαχείριση της χρηματοδότησης: Οι υπάρχοντες δημόσιοι και ιδιωτικοί πόροι πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στους αδύναμους, σε σχέση πάντα με την προσπάθεια και την αριστεία ώστε τα παιδιά και οι νέοι της χώρας να έχουν ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση.

- Εξισωτισμός και χαμηλής ποιότητας εκπαίδευση είναι καταστροφική πολιτική για τους νέους και την ανάπτυξη της χώρας.

— Τι θα συμβουλευάτε τον όποιο μελλοντικό-ή συνάδελφό σας που θα επιχειρούσε να πραγματοποιήσει μια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, προκειμένου να καταφέρει να ψηφιστεί αλλά και να εφαρμοστεί στην πράξη;

Ελπίζω σύντομα να υπάρξει η τόλμη και η βούληση για μια γενναία παρέμβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς αποτελεί σήμερα την απόλυτη εθνική αναγκαιότητα, ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση της παρεχόμενης παιδείας σε όλες τις βαθμίδες. Η όποια μεταρρύθμιση, βέβαια, δεν μπορεί να έχει ως ορίζοντα τις εκάστοτε «παρούσες συνθήκες» και να βασίζεται σε μονοκομματικές θέσεις. Αντίθετα,

πρέπει να έχει προοπτική δεκαετιών, σαφή και καθαρό στόχο για τη χώρα και τους πολίτες. Επομένως, να βασίζεται στη μακρόχρονη εθνική και διεθνή εμπειρία και γνώση ανάλογων προσπαθειών, να αξιολογεί εφαρμοσμένες πρακτικές, να απαντά επί του συγκεκριμένου, να ανατρέπει παθογένειες και να έχει ευελιξία προσαρμογής στις συνεχόμενες αλλαγές. Για να μπορέσει η μεταρρύθμιση να υλοποιηθεί και να μετρηθούν τα αποτελέσματά της επιδεχόμενη συνεχώς αλλαγές και βελτιώσεις, θα πρέπει να βασίζεται σε αρχές όπως η ισότητα στην πρόσβαση και οι ίδιες ευκαιρίες σε κάθε σημείο της χώρας για όλα τα παιδιά και τους νέους, η ενσωμάτωση των διεθνών εξελίξεων, η σωστή διαχείριση των υπαρχόντων πόρων και υποδομών, η αξιολόγηση και σωστή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και όλα αυτά με εθνική συναίνεση. Η εθνική συναίνεση δεν είναι μια επικοινωνιακή παράσταση όπου οι αντίπαλοι φωτογραφίζονται μαζί. Είναι μια δύσκολη πολιτική διεργασία που απαιτεί θεσμούς, τεκμηρίωση και συμβιβασμούς με στόχο το εθνικό καλό.

Η εθνική συναίνεση βάζει θεμέλια για να χτιστούν οικοδομήματα που μπορεί να φτάσουν στον ουρανό. Ο διχασμός τού «εμείς και εσείς» καταστρέφει κάθε οικοδόμημα και ανατινάζει γέφυρες.

ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Της Καθηγήτριας
Μαρίας Καραμεσίνη
Πρόεδρου ΔΣ
και Διοικήτριας ΟΑΕΔ

— Η εκπαίδευση έπαιξε και παίζει καθοριστικό ρόλο στα επαγγέλματα που ασκούν και στο ύψος των αμοιβών που παίρνουν τα άτομα που εργάζονται καθώς και στον βαθμό συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας. Το 2008, στην Ελλάδα, το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο ήταν 52%, αυτών με μεσαίο 61% ενώ των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης 82%, με τις διαφορές να οφείλονται κατά κύριο λόγο στη διακύμανση του γυναικείου ποσοστού απασχόλησης.

— Η οικονομική κρίση στη χώρα μας επέφερε τεράστια συρρίκνωση της απασχόλησης που έπληξε όλους τους εργαζόμενους, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικού επιπέδου. Μεταξύ 2008 και 2013, το ποσοστό απασχόλησης υποχώρησε κατά 14 ποσοστιαίες μονάδες ομοιόμορφα.

— Αντίθετα μεταξύ 2013 και 2017 η απασχόληση αυξήθηκε. Η ανάκαμψή της ευνόησε περισσότερο τα άτομα με μεσαίο εκπαιδευτικό επίπεδο (αποφοίτους λυκείου και ΙΕΚ) και λιγότερο τους πτυχιούχους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που αύξησαν μεν το ποσοστό απασχόλησής τους αλλά πολύ λιγότερο απ' ό,τι αυτοί με μεσαίο εκπαιδευτικό επίπεδο. Αντίθετα, το ίδιο διάστημα, η απασχόληση ατόμων με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο συνέχισε την καθοδική της πορεία, αν και η υποχώρησή της δεν συγκρίνεται με την πανωλεθρία που αυτή υπέστη μεταξύ 2008 και 2013.

— Δεν είναι γνωστό αν τα επόμενα χρόνια θα συνεχιστεί η ίδια τάση ή αν η απασχόληση των πτυχιούχων αναπτύξει μεγαλύτερη δυναμική. Πάντως, είναι βέβαιο ότι μόνο η παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας στη βάση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου που στηρίζεται στην τεχνολογική αναβάθμιση, την ποιότητα και την καινοτομία, σε συνδυασμό με την βελτίωση των αμοιβών και των εργασιακών σχέσεων στην αγορά εργασίας, θα ανακόψει τη φυγή των νέων επιστημόνων στο εξωτερικό.

— Ένα δεύτερο συμπέρασμα που προκύπτει από τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ανάκαμψης της απασχόλησης την τελευταία τετραετία είναι ότι οι άνθρωποι χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου, που έχουν μικρότερη ροπή από τους πτυχιούχους προς μετανάστευση στο εξωτερικό, κινδυνεύουν να παραμείνουν μονίμως εκτός αγοράς εργασίας, εάν δεν αναβαθμίσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους με τη βοήθεια του κράτους. Ως εκ τούτου, ο ρόλος της κατάρτισης και της δια βίου μάθησης είναι εξίσου κρίσιμος με την αναγκαία επιτάχυνση του ρυθμού δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στην οικονομία για την σταθερή εργασιακή ένταξη της κατηγορίας εκείνης του εργατικού δυναμικού με τα χαμηλότερα προσόντα και δεξιότητες.

— Τα τελευταία χρόνια, το υπουργείο Εργασίας και ο ΟΑΕΔ καταβάλλουν προσπάθεια

“

Ο ρόλος της κατάρτισης και της δια βίου μάθησης είναι εξίσου κρίσιμος με την αναγκαία επιτάχυνση του ρυθμού δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στην οικονομία.

ώστε να αναβαθμίσουν την ποιότητα των παρεχόμενων προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης για τους μεγαλύτερους σε ηλικία και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για τους νέους, με σωστότερο σχεδιασμό ως προς τη σύζευξη των αναγκών των ανέργων με εκείνες του παραγωγικού συστήματος και την χρησιμότητα των αποκτηθέντων δεξιοτήτων για την επαγγελματική διαδρομή και αποκατάσταση των ανέργων.

— Αρκετά καινοτόμα προγράμματα βρίσκονται σε εξέλιξη, ενώ επίκειται αναδιοργάνωση του όλου συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα από το υπουργείο Εργασίας και το υπουργείο Παιδείας με σκοπό την υπέρβαση των παθογενειών του υπάρχοντος συστήματος, που εξέθρεψαν επί δεκαετίες οι πολιτικές των προηγούμενων κυβερνήσεων.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Του καθηγητή
Νικολάου Β. Γεωργόπουλου
Πρύτανη Πανεπιστημίου Πειραιώς

— Διαχρονικά, η εκπαίδευση αντανακλά τις ιδιαίτερες συνθήκες και τους συσχετισμούς της κοινωνίας, το πλαίσιο της αγοράς εργασίας και την ιστορική συγκυρία κάθε εποχής. Χαρακτηριστική ήταν η συνδρομή της εκπαίδευσης στη μετάβαση από τη γεωργική στη βιομηχανική και μετέπειτα στη μετα-βιομηχανική κοινωνία, με την καλλιέργεια γνώσεων και δεξιοτήτων που προσιδιάζουν στην εκάστοτε μορφή παραγωγικής διαδικασίας.

— Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, παρατηρούνται ραγδαίες αλλαγές (οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές, τεχνολογικές κ.λπ.), που καθιστούν το ρόλο της εκπαίδευσης καίριο, προκειμένου οι άνθρωποι να ανταπεξέλθουν στις νέες ανάγκες που προκύπτουν στην αγορά εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, αναδύεται ένα διεθνές πρίσμα αντιμετώπισης των γεγονότων, η τεχνολογία επισπεύδει τη ροή πληροφόρησης, ενώ καίρια ηθικά διλήμματα προκύπτουν μέσω των επιστημονικών ανακαλύψεων και της νέας κοινωνικής πραγματικότητας τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, οι επιχειρήσεις ζητούν ολοένα και περισσότερες δεξιότητες από τα στελέχη τους, γεγονός που επιδρά αμετάκλητα στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που κρίνονται απαραίτητα να εφαρμοσθούν ενδοεπιχειρη-

σιακά, ενώ η διάδοση της νοοτροπίας της διαβίου μάθησης ανάγεται σε καταλυτικό συστατικό της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

— Κατ' επέκταση, η διαβίου εκπαίδευση καθίσταται πλέον αναγκαία με στόχο να εφοδιάσει τα άτομα με γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που θα τα καταστήσουν ανταγωνιστικότερα στον εργασιακό τους χώρο και θα ενισχύσουν την προσωπική και επαγγελματική τους εξέλιξη. Ταυτόχρονα, η διαβίου εκπαίδευση επιδιώκει την εξάλειψη των εκπαιδευτικών ανισοτήτων. Σήμερα, η αγορά εργασίας χρειάζεται ανθρώπινο δυναμικό καταρτισμένο, ικανό να δημιουργεί καινοτομία και εφοδιασμένο με αυτό που ονομάζουμε “soft skills”. Η επικοινωνία, η δημιουργικότητα, η ευελιξία, η διαχείριση της πληροφορίας, η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών, η ανάληψη πρωτοβουλιών, η ομαδικότητα, η αναλυτική σκέψη αποτελούν μερικές μόνο από τις δεξιότητες, στην ανάπτυξη των οποίων καλείται να επενδύσει η σύγχρονη εκπαίδευση για καλύτερα οικονομικά και κοινωνικά αποτελέσματα. Γι' αυτό και το Πανεπιστήμιο ενθαρρύνει μεταξύ άλλων την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών, εκσυγχρονίζει τα προγράμματα σπουδών του, δημιουργεί ευκαιρίες δημιουργικής συμμετοχής των φοιτητών σε ποικίλες επιστημονικές και ερευνητικές δραστηριότητες, ώστε να βοηθή-

“

Το Πανεπιστήμιο, ως χώρος στον οποίο η γνώση δημιουργείται και πολλαπλασιάζεται, ως χώρος ανταλλαγής επιστημονικών συμπερασμάτων, αποτελεί ζωντανό κύτταρο της κοινωνίας μας.

σει τους αποφοίτους να καταστούν ανταγωνιστικοί στο σύγχρονο διεθνές εργασιακό περιβάλλον. Το Πανεπιστήμιο, ως χώρος στον οποίο η γνώση δημιουργείται και πολλαπλασιάζεται, ως χώρος ανταλλαγής επιστημονικών συμπερασμάτων, αποτελεί ζωντανό κύτταρο της κοινωνίας μας. Η έρευνα και η ακαδημαϊκή διδασκαλία μέσα από τη σύνδεσή τους με την πραγματική οικονομία, με την αγορά, με τις παραγωγικές μονάδες του τόπου αποκτούν αναπτυξιακή προοπτική.

— Επειδή, όμως, η γνώση δεν επηρεάζει μόνο την επαγγελματική μας εξέλιξη, αλλά την ίδια τη βιολογική μας υπόσταση και την προσωπικότητά μας καθολικά, επειδή τα οικονομικά μεγέθη δεν είναι αυτοσκοποί, ας μην παραλείψουμε το αρχικό νόημα της εκπαίδευσης που ταυτίζεται με την ευρύτερη μόρφωση του ατόμου, την καλλιέργεια της κοινωνικής και πολιτικής του συνείδησης και την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Πανεπιστήμιο στοχεύει στην ανάδειξη όχι μόνο επιστημόνων, αλλά και ενεργών πολιτών που επιδιώκουν να προσφέρουν στη χώρα τους, ώριμων ανθρώπων που στην ενήλικη ζωή τους θα είναι ικανοί να μετέχουν σε μια δημοκρατική κοινωνία, προκειμένου να συντελέσουν καθοριστικά και καίρια στην εξέλιξη του κοινωνικού «γίγνεσθαι και πράττειν».

«Εις μεν τον πατέρα μου οφείλω το ζην, εις δε τον διδάσκαλό μου το ευ ζην», έλεγε ο Μέγας Αλέξανδρος αναφερόμενος στο δάσκαλό του Αριστοτέλη.

Η ΑΝΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Του Αχιλλέα Ζαπράνη
Πρύτανη
του Πανεπιστημίου
Μακεδονίας

— Είναι κοινή η διαπίστωση, ότι οι σχέσεις μεταξύ ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και αγοράς εργασίας βρίσκονται σε αναντιστοιχία προς τις ανάγκες της εποχής, καθώς το σύστημα αυτό στερεί από την εκπαίδευση την ικανότητα να ανταποκρίνεται και στις πρακτικές ανθρώπινες ανάγκες, πέρα από τον προφανή στόχο να προσφέρει μόρφωση.

— Δεν πρέπει επίσης να μας διαφεύγει ότι η εμμονή στην ιδεοληψία, πως η σύνδεση των πανεπιστημιακών σπουδών με την αγορά εργασίας αποσκοπεί στην εμπορευματοποίησή τους, οδηγεί στο αντίθετο αποτέλεσμα: Να καθίστανται οι ποιοτικές σπουδές πρόνομι των οικονομικά ισχυρών.

— Με τα δεδομένα αυτά διαπιστώνεται, ότι ο ανορθολογικός προσανατολισμός του εκπαιδευτικού συστήματος σε σχέση με τις ανάγκες της παραγωγής, της αγοράς εργασίας και τελικά της λαϊκής ευημερίας είναι ένας από τους λόγους της κακοδαιμονίας που μαστιάζει τον ανθό της ελληνικής νεολαίας και τον οδηγεί με επιταχυνόμενους ρυθμούς να αναζητά την τύχη του στο εξωτερικό.

— Η λεγόμενη «φυγή εγκεφάλων» είναι σύμπτωμα του ιδεοληπτικού αναχρονισμού, που θεωρεί ότι η εκπαίδευση και ιδιαίτερα η τριτοβάθμια πρέπει να λειτουργεί απομονωμένη από την κοινωνία και την αγορά, μέσα

σε γυάλινο κώδωνα, χωρίς να μπορεί να στελεχώνει τους παραγωγικούς μηχανισμούς με υψηλής τεχνογνωσίας, γνώσεων και ρεαλιστικής αντίληψης επιστήμονες το ανθρώπινο δυναμικό της.

— Το τραγικότερο στοιχείο είναι, ότι η φυγή έρχεται, έπειτα από πολυετείς προσπάθειες και μεγάλο κόστος επένδυσης της ελληνικής Πολιτείας, να διευρύνει τον αριθμό όσων έχουν πρόσβαση στις ανώτατες βαθμίδες της εκπαίδευσης.

— Ενδεικτικό είναι ότι ο αριθμός των αποφοίτων την τελευταία δεκαπενταετία έχει σχεδόν διπλασιαστεί και ξεπερνά τα δύο εκατομμύρια, αντιπροσωπεύοντας το 24% του συνολικού πληθυσμού, σύμφωνα με στοιχεία της τελευταίας έκθεσης του ΙΟΒΕ.

— Από αυτούς μόνον το 63% εργάζονται, το 13% είναι άνεργοι και το υπόλοιπο 24% δεν είναι οικονομικά ενεργοί. Ταυτόχρονα, εκτιμάται ότι περισσότεροι από 400.000 νέοι έχουν μεταναστεύσει, αναζητώντας καλύτερο μέλλον στο εξωτερικό.

— Η αναντιστοιχία μεταξύ του εκπαιδευτικού συστήματος και της αγοράς εργασίας εμφανίζεται ξεκάθαρα και στην τελευταία έκθεση του ΟΟΣΑ. Ο διεθνής οργανισμός διαπιστώνει ότι ενώ η Ελλάδα καταλαμβάνει την 44η θέση μεταξύ 137 χωρών στους τομείς της ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης,

“

Ο αριθμός των αποφοίτων την τελευταία δεκαπενταετία έχει σχεδόν διπλασιαστεί και ξεπερνά τα δύο εκατομμύρια, αντιπροσωπεύοντας το 24% του συνολικού πληθυσμού.

βυθίζεται στην 110η θέση όσον αφορά την απο-τελεσματικότητα της αγοράς εργασίας.

Η διαπίστωση, όμως, ενός προβλήματος δεν αρκεί. Στόχος πρέπει να είναι η επίλυσή του, αλλιώς θεωρείται ομφαλοσκοπηση και εσω-στρέφεια. Αυτή την εσωστρέφεια επιδιώκουμε να αντιστρέψουμε στο Πανεπιστήμιο Μακεδο-νίας, εφαρμόζοντας ένα δραστήριο πλάνο δη-μιουργίας δεσμών και επαφών με κάθε φορέα της ελληνικής κοινωνίας που μπορεί να συνει-σφέρει στην ανάπτυξη της περιοχής και της χώρας.

— Πιστεύω ότι λύσεις με την παρέμβαση του από μηχανής θεού σπανίως εμφανίζονται. Αντ' αυτών είμαι πεπεισμένος ότι οι φορείς της εκ-παίδευσης, ιδιαίτερα της τριτοβάθμιας, πρέ-πει να πρωτοστατήσουν στη διαμόρφωση ενός νέου περιβάλλοντος στην αγορά εργασίας. Εν-διάμεσος στόχος, η εμπέδωση ενός κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των φορέων της γνώσης και της οικονομίας, αλλά ταυτόχρονα και η ανάπτυξη ενός συστήματος αμφίδρομης επι-κοινωνίας των αναγκών και ανατροφοδότησης.

— Τελικός στόχος -και επίτευγμα- θα είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας με προσα-νατολισμό στις ανάγκες της κοινωνίας και αξι-οποίηση της καινοτομίας, της σύγχρονης τεχνο-λογίας και της υγιούς επιχειρηματικότητας.

— Όλα αυτά, βέβαια, προϋποθέτουν ότι η Πολιτεία θα σταθεί αρωγός και πρωτεργάτης

σε αυτή την προσπάθεια και δε θα προβάλλει προσκόμματα, όπως έχει συμβεί τόσες φορές.

— Ας επαναληφθεί, ότι δεν πρέπει να παρα-βλέπουμε ότι πρώτιστος στόχος της Παιδείας είναι η δημιουργία πολιτών, που εκτός από την επάρκεια γνώσεων και την καλλιέργεια των έμφυτων ταλέντων τους, οφείλουν να είναι και συνειδητοποιημένοι ως προς τις υποχρεώσεις τους απέναντι στο κοινωνικό σύνολο και τους νόμους, αλλά και να εμφορούνται από τις αρ-χές της αξιοκρατίας και της αλληλεγγύης. Αρ-κεί, όπως τόνισα και στην αρχή, ο αυτονόητος αυτός στόχος να μη παθαίνει την κακοήθη ιδε-οληπτική εξαλλαγή, που οδηγεί στην «αριστο-κρατική» διαφοροποίηση που προανέφερα, η οποία οδηγεί στην απομόνωση από τις ανάγκες της κοινωνίας.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Του Νικόλαου Ηρειώτη

Καθηγητή, Πρόεδρου Τμήματος
Οικονομικών Επιστημών, ΕΚΠΑ

— Αναμφίβολα όσο αυξάνονται τα χρόνια που η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε κρίση, γίνεται ολοένα και πιο εμφανής η αδυναμία του εκπαιδευτικού συστήματος να προσαρμοστεί στη σύγχρονη εποχή, στις επιταγές της οικονομίας και στους κανόνες της ελεύθερης αγοράς, μένοντας προσκολλημένο σε παρωχημένα πρότυπα του παρελθόντος.

— Αξίζει να αναφερθεί πως σύμφωνα με την μελέτη «Εκπαίδευση, επιχειρηματικότητα και απασχόληση: ζητείται προσέγγιση», που πραγματοποίησε η ελεγκτική εταιρεία ΕΥ, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και η Endeavor Greece στα ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας, οι μισοί περίπου πτυχιούχοι ανώτατης εκπαίδευσης παρακολουθούν αντικείμενα σπουδών, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της ελληνικής αγοράς εργασίας.

— Το γεγονός αυτό, αφενός δείχνει την απαιτούμενη ριζική αναδιοργάνωση στο εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς πέρα από τις διάφορες παθογένειες – έχουν κατά καιρούς γίνει σημείο αναφοράς στο δημόσιο διάλογο – εξακολουθεί να κατευθύνει τους νέους στα ίδια γνωστικά αντικείμενα. Αφετέρου δε καταδεικνύει την σημασία που έχει η παρακολούθηση ενός προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών στην σύγχρονη πραγματικότητα, έπειτα από τόσα συνεχόμενα χρόνια κρίσης, .

— Αρχικά παρέχει την δυνατότητα σε αρκετούς φοιτητές να εξειδικευτούν σε ένα αντικείμενο, συναφές συνήθως με αυτό που παρακολούθησαν κατά την διάρκεια του πρώτου κύκλου σπουδών. Έτσι επιλέγουν κάτι συγγενικό και εμβαθύνουν σε αυτό, ενώ σε πολλές περιπτώσεις αποκτούν συγκριτικό πλεονέκτημα απέναντι σε άλλους υποψηφίους για μια θέση εργασίας. Επιπλέον, αν και μπορεί να μην αποδώσει άμεσα καρπούς, ένα μεταπτυχιακό μπορεί να προσφέρει καλύτερες προοπτικές εξέλιξης.

— Ας σκεφτούμε σε αυτό το σημείο πως, για τους πτυχιούχους οικονομικών σχολών οι οποίοι μπορεί να απασχοληθούν σε ένα ευρύ φάσμα τομέων, η εξειδίκευση είναι αναγκαία. Οι απόφοιτοι ανωτέρων και ανωτάτων οικονομικών σχολών αποτελούν την κύρια πηγή στελεχών των οικονομικών και άλλων τμημάτων φορέων, οργανισμών, επιχειρήσεων, τραπεζών, ιδρυμάτων, κέντρων ερευνών και δημόσιων υπηρεσιών και αποδεικνύεται στην πράξη πως η κατανομή σε θέσεις εργασίας εξαρτάται άμεσα από το μεταπτυχιακό που έχει παρακολουθήσει ο κάθε οικονομολόγος.

— Δεν θα πρέπει να παραλείψουμε ότι πολλοί απόφοιτοι προκειμένου να ανταποκριθούν στις σημερινές εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες, επιλέγουν να διαφοροποιηθούν

“

Σε περιόδους κρίσης η εκπαίδευση, η βελτίωση του εργατικού δυναμικού και ο αποτελεσματικός καταμερισμός του σε θέσεις εργασίας μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας

από το πρώτο πτυχίο κυρίως λόγω μειωμένων πιθανοτήτων εξεύρεσης εργασίας. Κατά συνέπεια αποφασίζουν να επιμορφωθούν και επανεκπαιδευτούν σε συγκεκριμένα αντικείμενα μέσω της απόκτησης ενός επιπλέον τίτλου σπουδών. Τέλος μέσα από ένα ή δύο χρόνια εντατικών μαθημάτων, αναπτύσσονται απαραίτητες ικανότητες και δεξιότητες, όπως η διαχείριση χρόνου και πίεσης, προγραμματισμός έργων, κριτική σκέψη, ικανότητες παρουσίασης, επικοινωνίας και ομαδικότητας κ.α.

— Μπορεί τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών να δίνουν μια ουσιαστική λύση στο ζήτημα της διασύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, όμως αυτό δεν σημαίνει πως δεν απαιτείται μια συνολική αντιμετώπιση του προβλήματος. Είναι επιβεβλημένο οι αρμόδιοι φορείς να αναθεωρήσουν, αν όχι να καταρτίσουν εκ νέου, την εθνική στρατηγική για την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση, δίνοντας έμφαση στην βελτίωση της ποιότητας σε όλες τις βαθμίδες, με τη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού συστή-

ματος που θα στοχεύει στη διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων, με ικανότητα ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του σύγχρονου κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος. Είναι κοινός τόπος ότι σε περιόδους κρίσης η εκπαίδευση, η βελτίωση του εργατικού δυναμικού και ο αποτελεσματικός καταμερισμός του σε θέσεις εργασίας μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Του Βασίλη Κέφη

Καθηγητή του Τμήματος Δημόσιας
Διοίκησης του Παντείου
Πανεπιστημίου Κοινωνικών
& Πολιτικών Επιστημών

— Βιώνουμε την εποχή των αλλαγών. Τα πάντα ρει σε ένα εξωστρεφές διεθνές περιβάλλον όπου οι μεταβολές της καθεστηκυίας τάξης διαδέχονται η μία την άλλη. Μεταβολές στην κοινωνία, στην οικονομία, στη πολιτική, στις διεθνείς σχέσεις, στον πολιτισμό, στις αξίες, στη τεχνολογία. Τα αποτελέσματα αυτών των αλλαγών έχουν άμεσες επιπτώσεις και επιδράσεις στον τρόπο ζωής των πολιτών.

— Οι λήπτες αποφάσεων είτε στελεχώνουν κυβερνήσεις, είτε οποιονδήποτε άλλον φορέα που επηρεάζει τις εξελίξεις, αντιμετωπίζουν μια κατάσταση πρωτοφανή στην ανθρωπινή ιστορία.

— Οι ενεργοί πολίτες απαιτούν αποφάσεις καινοτόμες και άμεσες. Άλλωστε η καινοτομία ξεκινά από τον τρόπο σκέψης, είναι μια ανέηνη διαδικασία, και δεν περιορίζεται όπως πολλοί πιστεύουν σε σύγχρονα εργαλεία, τεχνολογικές εφαρμογές και μηχανές που διευκολύνουν τη ζωή μας. Από την άλλη όμως οι αποφάσεις αυτές να μην στερούνται τον ορθολογισμό και τον ρεαλισμό.

— Οι αλλαγές οι οποίες «χτυπούν» το σώμα των κρατών προέρχονται από το εξωτερικό και από το εσωτερικό τους περιβάλλον. Η σταδιακή απορρόφηση των κραδασμών που προκύπτει από την ετοιμότητα των κρατικών φορέων, επιτρέπει την εύρυθμη λειτουργία, τη συνέχεια, τη συνέπεια και την επιβίωση

του κράτους, μέσα σε μια διεθνή κοινότητα η οποία οφείλει να έχει ως στρατηγικής σημασίας στόχο τη συνεργασία στα πλαίσια διεθνών ενοποιήσεων, πυλώνων της δημοκρατίας και της κοινωνικής ευημερίας.

— Από την άλλη, αρκεί να αντιμετωπίσουμε, έστω αποτελεσματικά, αυτές τις ραγδαίες μεταβολές ή απαιτείται μια νέα στρατηγική αρχιτεκτονική η οποία θα τις προβλέπει ή ακόμη και θα τις δημιουργεί; Η απάντηση είναι ευνόητη, αλλά απαιτεί ένα νέο τρόπο σκέψης, μακριά από αγκυλώσεις του παρελθόντος, ένα όραμα και στόχους ρεαλιστικούς και εφικτούς.

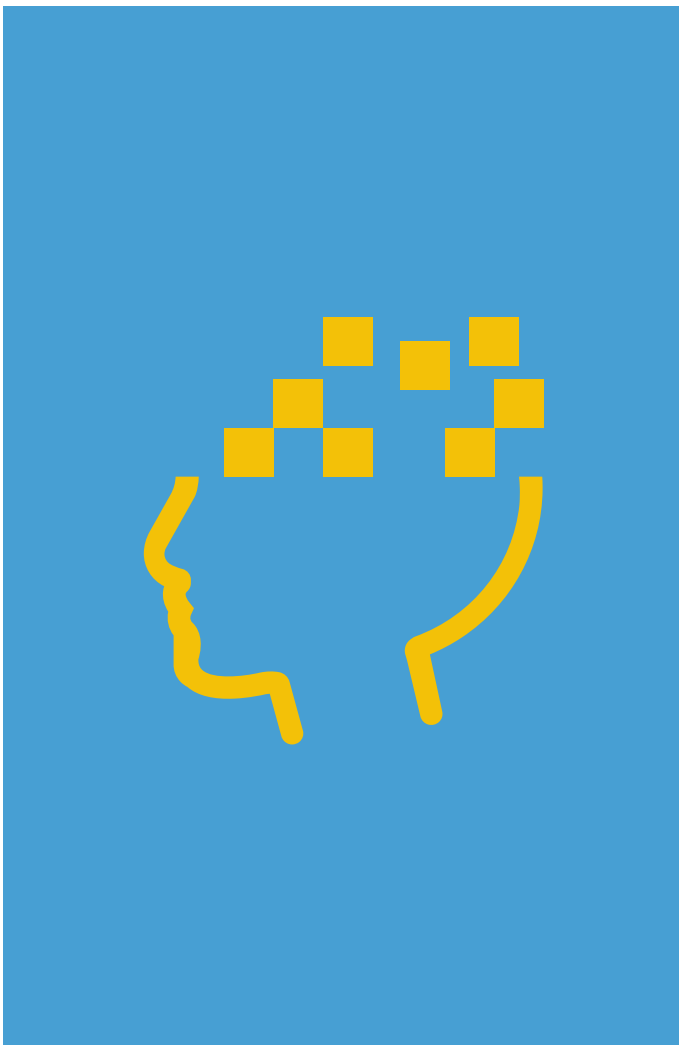
— Η εφικτότητα και η ρεαλιστικότητα στη λήψη των αποφάσεων είναι δύο έννοιες συμπληρωματικές, ειδικά υπό τις παρούσες συνθήκες. Εφικτότητα στη διοίκηση σημαίνει ότι η οικονομική μονάδα έχει τη δυνατότητα να επιτύχει τους στόχους της. Η ρεαλιστικότητα έχει να κάνει με το πόσο αποδεκτοί είναι αυτοί από τους καταναλωτές/πελάτες. Μήπως οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες ανά τον κόσμο πρέπει να αναρωτηθούν πάνω σε αυτή τη διαπίστωση;

— Μέσα σε ένα τέτοιο ταραχώδες και συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, τα ανωτέρω προαναφερθέντα ίσως αύριο να θεωρούνται ξεπερασμένα. Ίσως προκύψει κάτι άλλο, κάτι διαφορετικό, κάτι που δεν είναι εύκολη η σύλληψή του στη παρούσα συγκυρία. Πολλοί

“

Ένας ορθολογικά δομημένος στρατηγικός σχεδιασμός για τη πορεία μιας χώρας στον χρόνο, στηρίζεται σε συγκεκριμένους πυλώνες. Σημαντικότερος όλων, η Παιδεία.

θα διαφωνήσουν με αυτό, αλλά ας αναλογιστούμε τις «ανατρεπτικές» αλλαγές της τελευταίας δεκαπενταετίας του 20ου αιώνα σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας όταν όλοι μέναμε ενεοί από τον ρυθμό που αυτές ελάμβαναν χώρα.

— Μέσα από αυτές τις σκέψεις και τους προβληματισμούς, προκύπτει το αναπόφευκτο ερώτημα: Στη χώρα μας, τι; Για τα επτά τελευταία χρόνια έχουν γραφεί τόσα πολλά τα οποία είναι δύσκολο να τα παρακολουθήσει ο κοινός νους. Είναι περιττό, έως κουραστικό να γίνει άλλη μια αναφορά σε αυτό το περιορισμένης έκτασης κείμενο. Όλοι γνωρίζουμε τι έχει συμβεί, πως έφθασε η χώρα ως εδώ. Το καλύτερο ερώτημα δεν είναι, όπως πολλοί διατείνονται, με ποιον τρόπο θα

βγούμε από αυτή την ατραπό τα επόμενα ένα, δύο, πέντε χρόνια. Το καλύτερο ερώτημα είναι ποια η στρατηγική, προεξάρχοντος του οράματος για τα επόμενα δέκα, δεκαπέντε, είκοσι χρόνια; Ο στρατηγικός σχεδιασμός απαιτεί μακροπρόθεσμη πρόβλεψη.

— Ένας ορθολογικά δομημένος στρατηγικός σχεδιασμός για τη πορεία μιας χώρας στον χρόνο, στηρίζεται σε συγκεκριμένους πυλώνες. Σημαντικότερος όλων, η Παιδεία.

— Την Παιδεία ενός κράτους τη διαμορφώνουν οι εξελίξεις και το πολιτιστικό του υπόβαθρο. Οι νόμοι πρέπει απλά να διαδραματίζουν τον ρόλο του θεματοφύλακα. Στην Ελλάδα και δη στον χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η εκάστοτε πολιτική ηγεσία αφήνει το στίγμα της χωρίς να ενσωματώνει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις των καιρών. Χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις απόψεις των εμπλεκόμενων (διδασκτικού προσωπικού, διοικητικού δυναμικού, φοιτητών). Νόμοι, περισσότερο γνωστοί με τα ονόματα των Υπουργών Παιδείας, αλλάζουν χωρίς να εμπνέονται και να εμπνέουν, χωρίς να τολμούν την αποτελεσματικότητα.

— Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας, παρά τις ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό και υποδομές, την υποχρηματοδότηση, τις αγκυλώσεις, τον κομματισμό (εντονότερος τα προηγούμενα χρόνια), τον πόλεμο που δέχονται από αδαείς και «αδαείς», εξακολουθούν να κατέχουν σημαντική θέση στην ελληνική κοινωνία και να δημιουργούν επιστήμονες οι οποίοι συνεχίζουν τις σπουδές τους στα καλύτερα και πλέον αναγνωρισμένα ιδρύματα της αλλοδαπής. Ό,τι κατατρώγει τα ελληνικά πανεπιστήμια, με αποτέλεσμα να υπολείπονται στις διεθνείς κατατάξεις (εδώ υπάρχουν ενστάσεις και αντιδράσεις λόγω της μη-σε ορισμένες περιπτώσεις-αντικειμενικοποίησης και επιλεκτικής διαφοροποίησης των κριτηρίων αξιολόγησης) στο μέτρο του δυνατού, είναι στα χέρια της ακαδημαϊκής κοινότητας να το υπερκεράσει.

— Τα πανεπιστημιακά ιδρύματα δεν είναι γραφεία ευρέσεως εργασίας, ούτε ινστιτούτα επιμόρφωσης ή επαγγελματικής κατάρτισης. Τα πανεπιστήμια δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην υψηλή και ολοκληρωμένη εκπαίδευση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επιστήμης, της τεχνολογίας και των τεχνών, καθώς και της διεθνούς επιστημονικής πρακτικής σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

— Εάν επιζητούμε να αναδείξουμε τον ρόλο των ελληνικών πανεπιστημίων, κυρίως στο διεθνές περιβάλλον, ας υιοθετήσουμε-όπως διατείνονται αρκετοί, σωστά κατά την άποψή τους-τις άριστες πρακτικές. Μα αρκεί αυτό; Η αντιγραφή πρακτικών, από επιτυχημένα προφανώς παραδείγματα, θα οδηγήσει στην εξάλειψη των στρεβλώσεων; Ένας φιλόσοφος της διοίκησης-γκουρού στη γλώσσα των μάνατζερ-υποστηρίζει ότι «ο ασφαλέστερος τρόπος για να αποτύχεις είναι να αντιγράψεις τον ανταγωνιστή σου».

— Με μια μικρή προσαρμογή στα καθ' υμάς, καθίσταται προβλέψιμο το αποτέλεσμα. Η λύση δεν είναι η αντιγραφή. Η λύση βρίσκεται στην ενδελεχή μελέτη των πρακτικών και των διαδικασιών και στην προσαρμογή τους στα ελληνικά δεδομένα, στην ελληνική πραγματικότητα, στην ελληνική κουλτούρα. Δεν γνωρίζω εάν αυτό είναι μονόδρομος. Μετά βεβαιότητας όμως μπορώ να πω ότι είναι το δεύτερο βήμα ενός αποτελεσματικού στρατηγικού σχεδιασμού.

Στο πρώτο βήμα ας αναλύσουμε το «Που βρισκόμαστε τώρα» και το «Που θέλουμε να πάμε».

— Τις προάλλες, με αφορμή το συγκεκριμένο άρθρο, ένας φοιτητής μου θύμισε κάτι το οποίο είχα πει στο Αμφιθέατρο. Δεν διεκδικώ την πατρότητά του, αφού προέρχεται από Βρετανό συνάδελφο. Μου είχε εκμυστηρευτεί κάποτε «εσείς στα ελληνικά πανεπιστήμια μαθαίνετε τα παιδιά πως να μαθαίνουν, εμείς στα βρετανικά τα μαθαίνουμε πως να δουλεύουν!» Που βρίσκεται η αλήθεια; Ίσως, όπως τις περισσότερες φορές, κάπου στη μέση.

ΝΑ ΜΗΝ ΥΠΟΤΑΧΘΕΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Του Παντελή Τέντε
Προέδρου της
Ένωσης Οικονομολόγων
Εκπαιδευτικών,
Σχολικός Σύμβουλος

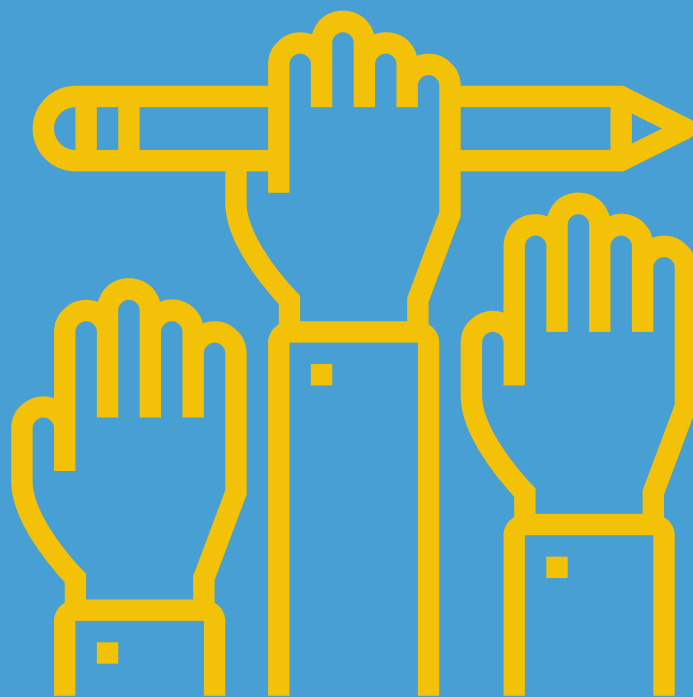
— Η εκπαίδευση είναι ένα σύνολο σχέσεων, δομών και λειτουργιών, το οποίο εκδηλώνεται με τη μορφή του συστήματος, του οργανισμού, του μηχανισμού και του κοινωνικού θεσμού, εντός του οποίου κινούνται οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές και το διοικητικό προσωπικό.

— Η εκπαίδευση είναι ένα σύστημα, που βρίσκεται σε εξάρτηση και ταυτόχρονα σε σχετική αυτονομία από την κεντρική εξουσία, ενώ είναι ανοιχτό, γιατί δέχεται επιδράσεις από την κοινωνία και το ευρύτερο περιβάλλον και κλειστό, στο βαθμό που λειτουργεί σε ένα πλαίσιο αρχών, σκοπών και κανόνων. Ως διαρθρωμένο σύνολο διαθέτει εσωτερική συνοχή και συνάφεια είναι σχετικά αυτοδύναμο, αυτόνομο και αυτορρυθμιζόμενο. Ως μηχανισμός του κράτους εξαρτάται διοικητικά, δομικά, επιστημονικά-γνωσιακά και ιδεολογικά. Ως θεσμός έχει κοινωνική και μορφωτική λειτουργία αφού προωθεί τη συνεργασία, συλλογικότητα, κοινωνικοποίηση, διαμορφώνει ατομική και συλλογική συνείδηση και ένα σύστημα αξιών, αρχών, σκοπών, νέων αντιλήψεων και στάση ζωής. Βασικές αρχές της εκπαίδευσης είναι η καλλιέργεια ενός ανθρωπιστικού οράματος που να εκφράζεται μέσα από τη διαδικασία της μάθησης, η διαμόρφωση ενός συλλογικού οράματος για την αξία της μόρφωσης,

της γνώσης και της πρακτικής δράσης, τη θεώρηση της εργασίας ως βασικής αξίας και δικαιώματος, την απελευθέρωση της προσωπικότητας των ατόμων, την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει η επιστήμη και η τεχνολογία υπέρ του ανθρώπου.

— Η εκπαίδευση δεν μπορεί να υποτάσσεται στην αγορά εργασίας διότι λειτουργεί σχετικά ανεξάρτητα, γιατί διαμορφώνει ένα όραμα και έναν σχεδιασμό, γιατί εξυπηρετεί την καλλιέργεια και ολόπλευρη ανάπτυξη της γνωστικής ικανότητας και δυνατότητας του μαθητή. Άρα η εκπαίδευση στο στάδιο της διαδικασίας των εγκύκλιων σπουδών οφείλει να αναδείξει τη γνωστική και επιστημονική διαδικασία και τις δυνατότητες του μαθητή και όχι την εξάρτηση του, την ένταξη του και την ικανότητα εφαρμογών στην αγορά.

— Ο μαθητής που θα μετασχηματισθεί σε φοιτητή-σπουδαστή των Ανωτέρων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων συνδιαμορφώνει και οικοδομεί και το πλαίσιο διεκδίκησης μέσα στο οποίο θα πραγματοποιήσει την επαγγελματική του αποκατάσταση. Άρα υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που συμβάλλουν στην λειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας, οι οποίοι συνήθως αγνοούνται και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την άμεση εξάρτηση και υποταγή στην αγορά. Ο εκπαιδευόμενος δεν μπορεί να διαμορφώνει λόγο για τις επαγ-

“

Η σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας μπορεί να γίνει στη βάση ενός διεκδικητικού πλαισίου με τη χρήση συλλογικών συμβάσεων και διαδικασιών.

γελματικές συνθήκες και εργασιακούς όρους και υποτάσσεται μόνο στις επιχειρηματικές εντολές, διαδικασίες και τεχνικές.

Πως θα γίνει η άμεση σύνδεση με την επιχειρηματική διαδικασία, η οποία στηρίζεται στον ανταγωνισμό και το κέρδος ξεχνώντας τις γνωστικές διαδικασίες, επιστημονικούς όρους και τις ηθικές διαστάσεις των προβλημάτων; Δηλαδή αν γίνει το παραπάνω έχουμε μετατόπιση του προβλήματος από το γνωστικό-ανθρωπιστικό ιδεώδες στο εφαρμοστικό-τεχνοκρατικό σύστημα υποταγής και εξάρτησης.

— Η σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας μπορεί να γίνει στη βάση ενός διεκδικητικού πλαισίου με τη χρήση συλλογικών συμβάσεων και διαδικασιών. Οι διεκδικήσεις αφορούν το πεδίο της γνώσης, της επιστήμης και της εξυπηρέτησης των αναγκών των ανθρώπων με την εργασία. Για αυτό ενδιαφερόμαστε για την αξία της εργασίας και ύστερα για τις εφαρμογές και τα αποτελέσματα έτσι όπως διαμορφώνονται με μετρήσιμους όρους επιτυχίας. Πρέπει να ξεπεράσουμε την ταύτιση των όρων επιτυχίας με το κέρδος. Αυτός που θα ασκήσει επάγγελμα διαρκώς θα επεξεργάζεται το πρόβλημα της αξίας της εργασίας μέσω της γνώσης με στόχο την ικανοποίηση των ατομικών και συλλογικών αναγκών.

— Η άλλη άποψη είναι να μπει ανταγωνιστικά, επιχειρηματικά και καινοτόμα στην αγορά, να αγνοήσεις την αξία της εργασίας, να υιοθετήσεις μόνο την ατομική ικανοποίηση χωρίς περιορισμούς και να αποφασίζει για την αξία της εργασίας η

ιδιοκτησία της επιχείρησης. Έτσι η εκπαιδευτική διαδικασία υποτάσσεται στις συνθήκες του ανταγωνισμού, της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και αποκλειστικά του κέρδους. Με αυτή τη λογική δεν μπορεί να λειτουργήσει η διαδικασία της παραγωγής και της ανταλλαγής που είναι μια κοινωνική δραστηριότητα. Απαιτείται η ολόπλευρη συνεργασία, ισορροπία και ισοκατανομή των αποδόσεων και των αποτελεσμάτων. Ξεκινάμε από την ολόπλευρη εκπαίδευση, δημιουργούμε το πλαίσιο και μετά αναζητούμε τους όρους σύνδεσης με την αγορά εργασίας και την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών.

— Ως εκ τούτου τα προγράμματα επιχειρηματικότητας δεν χρειάζεται να υπάρχουν στο σχολείο. Για παράδειγμα με την δημιουργία εικονικής επιχείρησης, ο μαθητής καλείται να παίξει το ρόλο του επιχειρηματία, η επιχείρηση είναι μία μονάδα ανταγωνιστική στην αγορά με σκοπό το κέρδος. Με τον τρόπο αυτό έχουμε μια μετατόπιση της εκπαίδευσης από τη γνωστικότητα στην εφαρμοστικότητα.

— Η γνώση και η πληροφορία ούτε ισοδυναμεί ούτε ταυτίζεται με την αξία της εργασίας. Κάθε γνώση και κάθε πληροφορία εντάσσεται στην αγορά εργασίας. Η αξία της εργασίας έχει σχέση με το πώς επεξεργάζεσαι το εμπορευματικό προϊόν, με τι συνθήκες, ποιος το κινεί, τι αξία έχει και πως ανταλλάσσεται στην αγορά δηλαδή υπάρχουν στάδια εξέλιξης κατά τη διάρκεια των οποίων συμβάλλουν πολλοί παράγοντες για την πραγματοποίηση του στόχου.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 'Η ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑ;

Της Δρ. Βενετίας Κουσία
Μέλος ΔΣ
& Πρόεδρος Επιτροπής
Απασχόλησης
του Ελληνο-Αμερικανικού
Εμπορικού Επιμελητηρίου

— Σύμφωνα με την Wikipedia η εκπαίδευση ξεκίνησε από τους προϊστορικούς ακόμη χρόνους όταν οι ενήλικες εκπαίδευαν τους νεότερους με γνώσεις και δεξιότητες που εκείνοι (οι ενήλικες) έκριναν απαραίτητα για να επιβιώσουν (οι νεότεροι) στις κοινωνίες τους.

— Η τυπική μάθηση γινόταν συνειδητά από στόμα σε στόμα και η μη τυπική δια της παρακολούθησης των μεγαλύτερων από τους νεότερους. Τότε η γνώση εθεωρείτο ευθέως ανάλογη της ηλικίας.

— Από τότε περάσαμε πολλές εποχές και φτάσαμε σήμερα στην Εποχή του Ανθρώπου και την 4η Βιομηχανική Επανάσταση. Σε όλη αυτήν τη διαδρομή άλλαξαν πάρα πολλά αλλά η εκπαίδευση παρέμεινε άρρηκτα συνδεδεμένη με την εξέλιξη των κοινωνιών και την ευημερία των ανθρώπων.

— Η εκπαίδευση δεν παρέχει στους ανθρώπους μόνο γνώσεις και εξειδίκευση, τους εμπλουτίζει με εμπειρίες, τους μεταδίδει συνήθειες, τους τροφοδοτεί με φωτεινά παραδείγματα, τους εκπολιτίζει και φυσικά τους κάνει ανοικτούς στο διαφορετικό και στο καινούργιο...

— Η εκπαίδευση είναι ένα αναπόσπαστο μέρος της ζωής των ανθρώπων και δεν απευθύνεται μόνο στα νεαρά άτομα. Δεν υπάρχει ηλικιακό όριο πλέον για να εκπαιδευτεί κάποιος. Η ρήση «Όσο ζω μαθαίνω» και η

έννοια της «Δια βίου μάθησης» έχουν πάρα πολλά κοινά σημεία.

— Ωστόσο, με την παγκοσμιοποίηση και τη δραματική αλλαγή των δεδομένων και της τεχνολογίας οφείλουμε να υπογραμμίσουμε ότι έχουμε μία παράμετρο που μας διαφοροποιεί από το παρελθόν: Οι άνθρωποι καλούνται όχι απλά να συσσωρεύουν γνώσεις μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά καλούνται να μπορούν να μαθαίνουν, να ξεμαθαίνουν και να ξαναμαθαίνουν διαρκώς. Αλλιώς, θα παραμείνουν άκαμπτοι και φοβικοί παραμένοντας προσηλωμένοι σε πεπαλαιωμένες θεωρίες και οπτικές που σταδιακά θα τους απομονώσουν από την εξέλιξη. Στον παρελθόν οι αναλφάβητοι, δηλαδή εκείνοι που δεν ήξεραν να γράφουν και να διαβάζουν, έμεναν αποκομμένοι από την πρόοδο και τις εξελίξεις.

— Αυτή η μικρή διαφορά με τις τεράστιες συνέπειες μας οδηγεί στο να αντιληφθούμε ότι η τυπική εκπαίδευση έχει από καιρό πάψει να είναι η μόνη μορφή εκπαίδευσης κι έτσι έχει δημιουργηθεί αρκετός χώρος για άλλες μορφές εκπαίδευσης, λιγότερο τυπικές, όπως η μάθηση στο χώρο δουλειάς (On-the-job-training), η μαθητεία (apprenticeships), η πρακτική άσκηση (internships) αλλά και η εξ αποστάσεως μάθηση μέσω του διαδικτύου (e-learning).

— Αυτοί οι εναλλακτικοί τρόποι μάθησης αποδεικνύονται καθημερινά πολυτιμότεροι για την ένταξη των υποψηφίων στην αγορά εργασίας και σημαντικότεροι για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των εταιρειών και των οργανισμών αλλά και την γενικότερη ευημερία οικονομιών και πληθυσμών.

— Οι περιγραφές θέσεων εργασίας δεν αρκούν πλέον να περιγράψουν αυτό που αναζητούν οι εργοδότες, όπως άλλωστε και οι υποψήφιοι δεν μπορούν πλέον να περιγραφούν από τα πιστοποιητικά και τα διπλώματα που κατέχουν. Οι εμπειρίες και τα χαρακτηριστικά που αποκτήθηκαν μέσα από ένα πολυεπίπεδο και πολυπαραγοντικό σύστημα εκπαίδευσης, εθελοντικών δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών είναι εκείνες που διαμορφώνουν την λανθάνουσα γνώση (tacit knowledge) των υποψηφίων και το σύνολο αυτό είναι που τους διαφοροποιεί από τον δίπλα. Αρκεί να έχουν την πίστη στον εαυτό τους και την αυθεντικότητα να το εμφανίσουν και εκφράσουν.

— Οι κυβερνήσεις της κάθε χώρας προκειμένου να αναπτύξουν έναν κατά το δυνατόν ισόρροπο ενεργό πληθυσμό που θα ταιριάζει με τους κλάδους και τις επικρατούσες επιχειρήσεις της εκάστοτε οικονομίας χρειάζεται να καταβάλουν μεγάλη προσοχή και προσπάθεια ώστε να δημιουργήσουν και να καλλιεργήσουν ένα αξιόπιστο πλαίσιο, όπου όλες οι μορφές εκπαίδευσης θα παρέχονται με σοβαρότητα λαμβάνοντας υπόψη και το κοινωνικο-οικονομικό υπόβαθρο των συμμετεχόντων. Με άλλα λόγια, οι κυβερνήσεις είναι υποχρεωμένες να ενθαρρύνουν την μάθηση και την εκπαίδευση για όλους, χωρίς διακρίσεις, ώστε να μπορούν να παράγουν το «ταλέντο» που χρειάζεται η αγορά για να είναι ανταγωνιστική στον παγκόσμιο χάρτη.

— Και ως μην ξεχνάμε ότι στην εποχή του Ανθρώπου το ταλέντο πρέπει να αναζητείται σε συστάδες δεξιοτήτων (skills clusters) και όχι σε συγκεκριμένες περιγραφές θέσεων εργασίας.

Αλλά για να συμβούν τα παραπάνω, το σχολείο (όλων των βαθμίδων), η αγορά με όλους τους παίκτες αλλά και τα διάφορα υπουργεία (κυρίως Οικονομίας, Παιδείας και Απασχόλησης) οφείλουν να συνεργαστούν συστηματικά και να περιλάβουν στις άμεσες προτεραιότητές τους την προετοιμασία των αναγκαίων σχημάτων και συστημάτων ώστε να ικανοποιήσουν αυτές τις ανάγκες. Πρέπει δηλαδή να συνεργαστούν συμβατικά με συγκεκριμένο πρόγραμμα σε βάθος χρόνου και αμοιβαία δέσμευση και να μην προσφεύγουν σε πυροσβεστικές συνεργασίες οι οποίες μετά εξασθενούν μέχρι την επόμενη κρίση. Με αυτόν τον τρόπο θα μειώσουν τα τεράστια κενά στις δεξιότητες (skills gaps) μεταξύ προσφοράς και ζήτησης που είναι η κυριότερη αιτία ανεργίας στις προηγμένες χώρες, θα γεφυρώσουν την εκπαίδευση με την αγορά εργασίας, θα μειώσουν τη φυγή των νέων προς το εξωτερικό και θα αυξήσουν την αποδοτικότητα της αγοράς εργασίας.

— Με το γκρέμισμα των σιλό και το χτίσιμο συνδετικών μηχανισμών το εκπαιδευτικό μας σύστημα θα παράγει την προστιθέμενη αξία που λείπει από την αγορά και αντί να υπερηφανευόμαστε μόνο για την πρωτιά μας στην εγγραφή των Ελλήνων στα πανεπιστήμια θα κατορθώσουμε να κατέβουμε από τις θλιβερές τελευταίες θέσεις που κατέχουμε ως προς την συνεργασία πανεπιστημίων και βιομηχανίας (124η) ή ως προς τη γενικότερη παραγωγικότητα της αγοράς εργασίας (114η).

“

Η εκπαίδευση είναι ένα αναπόσπαστο μέρος της ζωής των ανθρώπων και δεν απευθύνεται μόνο στα νεαρά άτομα. Δεν υπάρχει ηλικιακό όριο πλέον για να εκπαιδευτεί κάποιος.

— Τέλος, αλλά όχι μικρής σημασίας, χρειαζόμαστε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που ενθαρρύνει τους αποφοίτους να μην φοβούνται την ανάληψη ρίσκου, αλλά να τους μαθαίνει πώς να αναγνωρίζουν (τον κίνδυνο) και κυρίως πώς να τον διαχειρίζονται, ένα εκπαιδευτικό σύστημα όπου οι γεωργοί δεν θα είναι μόνο πρακτικοί εργάτες της γης αλλά θα εξελίσσονται σε βιώσιμους επιχειρηματίες που σέβονται και διαφυλάττουν τη γη τους, ένα σύστημα όπου δεν θα παράγει οπαδούς του zero sum game με πτυχία, αλλά ανθρώπους που αντιλαμβάνονται την διαφορετικότητα, την ουσιαστική ορθή διακυβέρνηση και την αξία της παραγωγής ομαδικού αποτελέσματος από άτομα που αναλαμβάνουν την ευθύνη του εαυτού τους.

Είμαστε έτοιμοι να μαθαίνουμε, να ξεμαθαίνουμε και να ξαναμαθαίνουμε για να μπορούμε συνεχώς να παράγουμε προστιθέμενη αξία ή θα μείνουμε οι αναλφάβητοι του 21ου αιώνα που αγωνίζονται απλώς να πάρουν ένα επίδομα για να εκπαιδευτούν ψηφιακά;

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

— Αύξηση 2,3% σημείωσε ο όγκος των πωλήσεων στο λιανικό εμπόριο της χώρας τον Ιούλιο, καθώς σε έξι από τις οκτώ συνολικά επιμέρους κατηγορίες των καταστημάτων οι πωλήσεις είχαν θετικό πρόσημο.

Ειδικότερα, οι πωλήσεις αυξήθηκαν σε: Έπιπλα- ηλεκτρικά είδη- οικιακό εξοπλισμό (12,2%), Βιβλία- χαρτικά- λοιπά είδη (8,8%), Ένδυση- υπόδηση (3,9%), Πολυκαταστήματα (3,7%), Μεγάλα καταστήματα τροφίμων (3%) και Τρόφιμα- ποτά- καπνό (1,7%). Στον αντίποδα, μειώθηκαν σε: Καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων (3%) και Φαρμακευτικά- καλλυντικά (0,3%).

— Ο γενικός δείκτης όγκου (κύκλος εργασιών σε σταθερές τιμές) στο λιανικό εμπόριο παρουσίασε αύξηση 2,3% τον Ιούλιο 2017 σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του Ιουλίου 2016, ενώ σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη του Ιουνίου 2017 σημείωσε αύξηση 6,3%.

ΑΝΕΡΓΙΑ

— Πτώση καταγράφηκε στην ανεργία τον Ιούνιο, με το ποσοστό να διαμορφώνεται στο 21,2% έναντι 23,5% τον Ιούνιο του 2016 και από 21,5% που ήταν το αναθεωρημένο προς τα κάτω ποσοστό τον Μάιο 2017. Οι άνεργοι ανήλθαν σε 1.017.127 άτομα και ο αριθμός τους μειώθηκε κατά 115.943 άτομα σε σχέση με τον Ιούνιο 2016 (μείωση 10,2%) και κατά 13.867 άτομα σε σχέση με τον Μάιο 2017 (μείωση 1,3%).

Το σύνολο των απασχολούμενων εκτιμάται ότι ανήλθε σε 3.775.939 άτομα, έχοντας αυξηθεί κατά 87.099 άτομα σε σχέση με τον Ιούνιο 2016 (αύξηση 2,4%) και κατά 16.857 άτομα σε σχέση με τον Μάιο εφέτος (αύξηση 0,4%).

— Οι οικονομικά μη ενεργοί (τα άτομα που δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία) ανήλθαν σε 3.220.317 άτομα και μειώθηκαν κατά 6.599 άτομα σε σχέση με τον Ιούνιο πέρυσι (μείωση 0,2%) και κατά 5.768 άτομα σε σχέση με τον Μάιο 2017 (μείωση 0,2%).

Ι.Ε.Σ.Ο.Ε.Λ.

Ινστιτούτο Εκπαίδευσης Σώματος
Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

eLearning

Κέντρο Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης
και Δια Βίου Μάθησης του Ε.Κ.Π.Α.

PROFESSIONAL CERTIFICATES

- HR Expert με έμφαση στο Εργατικό Δίκαιο
- Χρηματοοικονομικός Σχεδιασμός & Ανάλυση Διατάξεων ΦΠΑ
- Διοικητική Λογιστική & Χρηματοοικονομική
- Audit Management & Consultancy
- Στρατηγική των Επιχειρήσεων & Χρηματοοικονομική Λογιστική
- Διεθνής Τραπεζική και Έλεγχος
- Executive Business Management
- Financial Expert in IFRS
- Λογιστική, Τραπεζική & Διεθνή Χρηματοοικονομικά
- Κοστολόγηση
- Διοίκηση Επιχειρήσεων με έμφαση στη Λογιστική και στο Στρατηγικό Σχεδιασμό Επιχειρήσεων
- Διαχείριση Κινδύνων & Εσωτερικός Έλεγχος
- Νομοθεσία & Λογιστική
- Διοίκηση Επιχειρήσεων με έμφαση στη Λογιστική και τις Επενδύσεις
- Φορολογία (Taxation)

LIVE STREAMING ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

για όσους διαμένουν εκτός Αττικής

Δυνατότητα Επιδότησης των
Προγραμμάτων από τον ΟΑΕΔ (ΛΑΕΚ)

Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων

Το Ινστιτούτο Εκπαίδευσης Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (Ι.Ε.Σ.Ο.Ε.Λ.) και το E-Learning του Κέντρου Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης & Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ (Κ.Δ.Β.Μ.-Ε.Κ.Π.Α.) συνδιοργανώνουν και λειτουργούν από κοινού Επιμορφωτικά Προγράμματα.

Η διδασκαλία των Προγραμμάτων συνδυάζει δια ζώσης μαθήματα από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές και Νομικούς του Ι.Ε.Σ.Ο.Ε.Λ. και εξ αποστάσεως εκπαίδευση από Εξειδικευμένους Επιστήμονες / Συνεργάτες του Πανεπιστημίου Αθηνών. Για όσους διαμένουν εκτός Αττικής υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησης των μαθημάτων και μέσω Live Streaming.

Όλα τα Προγράμματα είναι εμπλουτισμένα με μελέτες περιπτώσεων (case studies) ώστε να επιτυγχάνεται η εξάσκηση των εκπαιδευόμενων σε δεδομένα επιχειρήσεων.

<https://elearn.elke.uoa.gr/elearn/soel>

Έναρξη Μαθημάτων: 30/10/2017

Τηλ.: 210.36.89.396 & 210.36.89.383 Email: iesoel@elke.uoa.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ Ο.Ε.Ε

1ο Περιφερειακό Τμήμα Θράκης

oe1prt@oe-e.gr

Μ. Βασιλείου 3 / 69132 Κομοτηνή

Τηλ. 25310-23035/ Fax.25310-82992

2ο Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικής Μακεδονίας

oe2prt@oe-e.gr

Μεραρχίας 14 / 62100 Σέρρες

Τηλ. 23210-67970/ 98127/ Fax.23210-52062

Γραφείο Καβάλας: Βενιζέλου 34 / 64100 Καβάλα

Τηλ. 2510-232966

oeeam2@otenet.gr

3ο Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας

oe3prt@oe-e.gr

Αριστοτέλους 26 / 54623 Θεσσαλονίκη

Τηλ. 2310-275727-8 / Fax. 2310-275728

4ο Περιφερειακό Τμήμα Κεντροδυτικής Μακεδονίας

oe4prt@oe-e.gr

Μαλακούση 10 / 59131 Βέροια

Τηλ. 23310-29111 Fax. 23310-72033

5ο Περιφερειακό Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας

oe5prt@oe-e.gr

Κωστή Παλαμά 6 / 50132 Κοζάνη

Τηλ. 24610-27783 Τηλ/ Fax. 24610-37462

6ο Περιφερειακό Τμήμα Ηπείρου

oe6prt@oe-e.gr

Ν. Ζέρβα 28-30 / 45332 Γιάννινα

Τηλ. 26510-70400 Fax. 26510-72194

7ο Περιφερειακό Τμήμα Θεσσαλίας

oe7prt@oe-e.gr

Παπαναστασίου 21/41222 Λάρισα

Τηλ. 2410-531422 Fax. 2410-533123

8ο Περιφερειακό Τμήμα Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας

oe8prt@oe-e.gr

Αινιάνων 2 , 2ος όροφος/ 35131 Λαμία

Τηλ. 22310-42511 Fax. 22310-38882

9ο Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας

oe9prt@oe-e.gr

Λ. Χαϊνά 75 & 25ης Μαρτίου / 34132 Χαλκίδα

Τηλ. 22210-60669 Τηλ/ Fax. 22210-80710/80894

10ο Περιφερειακό Τμήμα Βορειοδυτικής Πελοποννήσου

oe10prt@oe-e.gr

Ζαΐμη 21 / 26223 Πάτρα

Τηλ. 2610-221645 Fax. 2610-273767

11ο Περιφερειακό Τμήμα Νοτιοανατολικής Πελοποννήσου

oe11prt@oe-e.gr

Πλ. Κολοκοτρώνη 8 / 22100 Τρίπολη

Τηλ. 2710-233582 / Fax. 2710-225048

12ο Περιφερειακό Τμήμα Δωδεκανήσου

oe12prt@oe-e.gr

Γ. Σεφέρη 8ο Εμπορικό Κέντρο ΜΗΔΙΑ / 85100 Ρόδος

Τηλ. 22410-60193/ 66660 / Fax. 22410-60197

13ο Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικού Αιγαίου

oe13prt@oe-e.gr

Ελ. Βενιζέλου 6B / 81100 Μυτιλήνη

Τηλ. 22510-37367 / Fax. 22510-25634

14ο Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικής Κρήτης

oe14prt@oe-e.gr

Εθν. Αντιστάσεως 105 / 71306 Ηράκλειο

Τηλ.2810-223997 / 332837 / 301935 Fax. 2810-224595

15ο Περιφερειακό Τμήμα Δυτικής Κρήτης

oe15prt@oe-e.gr

Μυλωνογιάννη 15Α & Κριάρη, 2ος όροφος / 73135 Χανιά

Τηλ. 28210-94505 / 95001 Fax. 28210-76186

16ο Περιφερειακό Τμήμα Ιονίων Νήσων

oe16prt@oe-e.gr

Σαμαρά 2, 49132 Κέρκυρα

Τηλ. 26610-41148 Fax. 26610-42388

Συμφωνία του ΟΕΕ με τη Eurobank για την προμήθεια μηχανημάτων (POS) για τα μέλη του & τους λογιστές - φοροτεχνικούς

Το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας προχώρησε σε συμφωνία με την τράπεζα Eurobank, μετά από έρευνα αγοράς που διενήργησε μεταξύ των συστημικών τραπεζών της χώρας μας, για τη συλλογή προσφορών σχετικά με την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση μηχανημάτων υποδοχής πιστωτικών καρτών (POS) με ευνοϊκότερους όρους για τα μέλη του και τους λογιστές - φοροτεχνικούς.

Δικαιούχοι της προσφοράς είναι:

Οι επιτηδευματίες, μέλη του ΟΕΕ οι οποίοι είναι οικονομικά ενήμεροι & οι ενεργοί λογιστές - φοροτεχνικοί, οι οποίοι έχουν υποβάλει την προβλεπόμενη ΥΔ από τον Ν. 4093/2012 για το έτος 2017, επιδεικνύοντας στα κατά τόπους υποκαταστήματα της Eurobank και του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου την επαγγελματική τους ταυτότητα ή την ταυτότητα μέλους του ΟΕΕ.

Το ΟΕΕ προχώρησε στη συγκεκριμένη συμφωνία ικανοποιώντας χιλιάδες αιτήματα ελεύθερων επαγγελματιών, μελών του και λογιστών - φοροτεχνικών, για ευνοϊκότερους όρους προμήθειας των μηχανημάτων POS, καθώς πλέον ρευστότητα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ουσιαστικά δεν υπάρχει.

Αναλυτικά τους όρους της συμφωνίας προς όφελος των μελών και των λογιστών - φοροτεχνικών θα τους βρείτε στην επισυναπτόμενη προσφορά της τράπεζας.